

RUUSUNLEHTI ROSENBLADET

SUOMEN RUUSUSEURA RY • FINSKA ROSENSÄLLSKAPET RF

2 • 2026

Muistathan maksaa jäsenmaksusi 35 € tilille, Kom ihåg att betala medlemsavgiften 35 € på kontot FI46 4055 3120 0331 47

4

8

18

36

Sisällysluettelo – Innehåll

- 3 Puheenjohtajan palsta
Ordförandens spalt
Michael Luther
- 5 Uudeksi jäsenvastaavaksi valittiin Leena Voutilainen,
niinpä esittely lieene paikallaan!
Leena Voutilainen valdes till ny medlemsansvarig,
alltså en presentation är på sin plats!
Eija Temmes
- 6 Kasvaako puutarhassasi jokin Pirjo Raution ruusuista?
Har du någon av Pirjo Rautios rosor i din trädgård?
Michael Luther
- 7 Toimituksen pöydältä
Från redaktionsbordet
Eija Temmes
- 8 Erlingin tarhakurtturuusukokoelma Tanskassa
Erlings rugosasamling i Danmark
Erling Østergaard
- 18 Pohjoismaiden vuoden ruusut 2026
Årets nordiska rosor 2026
- 26 Ruotsin ruusutarhat, osa 2/3: Göteborgin Rosarium
Rosträdgårdar i Sverige, del 2/3: Göteborgs Rosarium
Päivi Helmiö
- 32 Äänestä suosikkiruusuasi!
Rösta fram din favoritros!
Michael Luther
- 34 Lomamatka Australiaan 1.–24.11.2025
En semesterresa i Australien i november 2025
Aulis Räsänen
- 36 Avoimet ruusupuutarhat 2026
Öppna trädgårdar 2026
Eija Temmes
- 38 Paikallisryhmät tiedottavat
Lokalgrupperna informerar
- 39 Jäsenyys pohjoismaisissa ruususeuroissa
Medlemskap i de nordiska rosensällskapen

Kansikuvat / Omslagsbilder

Etukansi / Framsidan: 'Ydrerösen'. Kuva/Foto Inger Kullberg
Takakansi / Baksidan: 'CAMELOT'. Kuva/Foto Randi Hoel

Kesän kynnyksellä

Kirjoitan tätä huhtikuun alussa. Jälleen takanamme on talvi, jollaista ei aiemmin ole koettu.

Puutarhani sijaitsee Pohjanmaan rannikolla Vaasanseudulla. Täällä syksy oli märkä ja leuto vuodenvaihteeseen saakka. Sitten alkoivat pakkaset. Tammi- ja helmikuussa vallitsi jatkuva kylmyys, lämpötilat vaihtelivat kymmenen ja kahdenkymmenen miinusasteen tietämissä ilman ainnuttakaan pakkasjaksoa katkaisevaa suojasäätä. Kun lumipeite paksuimmillaankin oli vain viitisen senttimetriä, ryömi routa peräti puolen metrin syvyyteen. Maaliskuu koitti lämpimänä. Päivälämpötila kohosi kymmeneen asteeseen, vaikkakin monena yönä oli kylmää. Meteorologien mukaan maaliskuu oli tähänastisista lämpimien. Tästäkin huolimatta routa on ja pysyy vielä pitkään kylmien öiden vuoksi.

Kokemuksesta voin todeta, että talvi oli erityisen vaikea ruusuille. Olen varautunut siihen, että suojaustoimista huolimatta monikaan herkistä ruusuista ei selviytynyt hengissä kevääseen. Talvi on jälleen osoittanut, että suuressa osassa maata on hyvä suosia kestäviä pensasruusuja, jotka ovat kehittäneet kyvyn sietää kovia olosuhteita. Modernit pensasruusut ovat enimmäkseen sopeutuneet lämpimämpään ilmanalaan kuin mikä omassa maassamme vallitsee. Eteläisimmissä osissa Suomea ne ehkä pärjäävät kohtalaisesti, mutta pohjoisemmassa on paras varautua talvivaurioihin ja suojata ruusut niiltä hyvin jo syksyllä.

Saan odotella kesäkuun alkuun ennen kuin talven vaikutukset paljastuvat. Silloin näen, mitkä ruusut selvisivät, mitkä eivät. Muutama kyynel on vuodatettava, mutta todennäköisesti kuitenkin enemmän on aihetta iloon. Kesälähän kaikesta huolimatta koittaa ruusunystävälle vuoden huippuhetki. Silloin valitsemisen, istuttamisen, lannoittamisen, kastelemisen, leikkaamisen ja suojaamisen vaiva palkitaan ruusujen hurmaavan kukinnan tuomalla nautinnolla. Vaikkakin talvi olisi vienyt hengen joltakin ruusulta, on jäljellä monia, jotka pärjäisivät ja tarjoavat tuoksua ja kukkarunsautta nautittavaksi pitkin kesää.

Tuona ajanjaksona me ruususeuralaiset haluamme myös näkyä ja kuulua ja kertoa ruusujen kiehtovasta maailmasta. Tänä vuonna osallistumme taimimyöntitilaisuuksiin Ruissalossa 6. ja Jyväskylässä 7. kesäkuuta ja Mustilassa 22. elokuuta. Avointen puutarhojen päivänä 5. heinäkuuta monet ruusupuutarhat kutsuvat vierailulle.

Tai, mikset ostaisi muutamia uusia ruusuja. Aina niille tila löytyy puutarhassasi.

Hyvää ja nautinnollista ruusukesää kaikille seuran jäsenille!

På tröskeln till sommaren

När det här skrivs är det början av april. Vi har igen haft en vinter som inte var lik någon tidigare.

Min trädgård finns i den österbottniska kustregionen i Vasatrakten. Här var hösten våt och mild ända till årsskiftet. Sedan kom kylan. Januari och februari var kontinuerligt kalla med temperaturer som huvudsakligen pendlade mellan mellan minus 10 och minus 20 grader utan avbrott för tövader. När snötäcket som mest var ca 5 cm kröp tjälen djupt ner i marken till över en halv meter. I mars blev det varmt. Dagstemperaturen steg till plus 10 grader, men många nätter var kalla. Enligt meteorologerna var mars den varmaste som uppmäts. Trots det sitter tjälen kvar ännu länge då den är djup och nätterna är kyliga.

Erfarenheten säger att vintern varit synnerligen svår för rosorna. Jag förbereder mig på att många av de mera känsliga rosorna inte överlevt vintern trots de skyddsåtgärder jag vidtog på hösten. Vintern har ännu en gång visat att det i stora delar av landet är bra att satsa på hårdiga buskrosor som utvecklat förmågan att klara av tuffa vinterförhållanden. Moderna buskrosor är huvudsakligen utvecklade för betydligt varmare klimat än det som gäller i en stor del av vårt land. I de sydligaste delarna av landet kan de klara sig rätt bra, men längre norrut får man bereda sig på vinterförluster också med välplanerade och genomförda skyddsåtgärder på hösten.

Jag får vänta till början av juni då vinterns effekt slutligen klarnar. Då ser jag vilka rosor som överlevt och vilka inte. Det blir några tårar men sannolikt flera glädjeämnen. För varje rosälskare är sommaren höjdpunkten på året. Det är då mödan med att välja, plantera, gödsla, vattna, beskära och skydda ger glädjen och njutningen av rosornas fantastiska blomning. Också om vintern kanske tagit livet av någon ros finns det så många som överlevt och bjuder på doft, blomprakt och njutning under många sommardagar.

Det är också den tid när vi Rosensällskapet vill synas och höras och berätta om rosornas fascinerande värld. Trots vinterns prövningar finns det också i sommar många tillfällen att njuta av och att lära sig mera om rosor. I år deltar vi och säljer hårdiga buskrosor på plantdagarna i Runsala den 6 och i Jyväskylä den 7 juni och i Mustila den 22 augusti. På Öppna trädgårdar den 5 juli är många rosenträdgårdar öppna med möjlighet för vem som helst att besöka.

Eller varför inte skaffa några nya rosor. Det finns det alltid rum för i trädgården.

Jag önskar alla medlemmar en skön och njutningsfull ros-sommar.

Leena Voutilainen.

Inger Kullberg ja/och Michael Luther.

Uudeksi jäsenvastaavaksi valittiin Leena Voutilainen, niinpä Esittely lienee paikallaan! Leena Voutilainen valdes till ny medlemsansvarig, alltså En presentation är på sin plats!

LEENA VOUTILAINEN teksti/text – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Valmistuin puutarhuriksi 1980-luvulla ja suunnitteluhortonomiksi vuonna 1991. Lisäksi opiskelin pari vuotta sitten ympäristösuunnittelijaksi.

Muutin kaksi kesää sitten Janakkalasta Punkalaitumelle (III vyöhykkeelle) pieneen, siniseen mökkiin. Olen tehnyt kaikenlaisia puutarhatöitä, viherrakentamista, suunnittelua julkisista kohteista omakotitaloihin, nykyisin lähinnä pienempiä kohteita, ja paljon neuvontaa. Yritykseni nimi on Vihersuunnittelu Villapaju. Villa lämmittää ja paju on keväisin tärkeä pölyttäjille; nimi on kunnianosoitus kaikille pajuille ja suomenlampaalle. Vihersuunnittelu Villapajussa on hyvä alkusointu... Pohjimmiltaan nimi johtuu siitä, että savolaisena en osaa sanoa Voutilainen, en ainakaan niin että kukaan saisi siitä selvää.

Sitten ruusuista:

Minulla on ollut hyvä onni, kun olen voinut käyttää ruusuja suunnitelmissa ja yhdistellä niitä eri kasvien kanssa. Omalle pihalle istuttaminen vaatii sekin paljon suunnittelua ja työtä, erityisesti, koska maa täällä on aika savipitoista. Janakkalasta muuttaessani otin vanhaa hämäläistä kantaa olevan juhannusruusun juurivesan mukaan. Rintamamiestaloon kuuluu juhannusruusu!

Viime kesänä pääsin varsinaisesti vasta istuttamaan

Jag avlade min trädgårdsmästarexamen på 1980-talet och blev planeringshortonom år 1991. Dessutom studerade jag för några år sedan till miljöplanerare.

Jag flyttade för några år sedan från Janakkala till Punkalaidun (zon 3), till en liten blå stuga. Mitt arbetsliv har bestått av varierande trädgårdsarbete som grönbyggande, planering av både offentliga miljöer och egnahemsgårdar. Numera ägnar jag mig främst åt mindre objekt och en stor mängd konsultation. Mitt företag heter Vihersuunnittelu Villapaju. Ull (villa) värmer och vide (paju) är viktigt för pollinerare under våren; namnet är en hedersbetygelse till alla salixväxter och till det finska färet. Vihersuunnittelu Villapaju har en elegant alliteration... I grund och botten kommer sig namnet av att jag som savolaxare inte kan säga Voutilainen, åtminstone inte så att någon får klart för sig vad jag menar.

Och så det här med rosor:

Jag har haft en enorm tur eftersom jag har kunnat använda rosor i mina planeringar och kombinera dem med olika växter. Att plantera vid den blå stugan kräver både planering och hårt arbete, speciellt eftersom marken mest består av lera. När jag flyttade från Janakkala tog jag med mig en planta av midsommarros av gammal tavastländsk stam, det måste bara finnas en sådan vid ett frontmannahus!

Kokouksen runsas osallistujajoukko. / Ett stort antal deltagare på årsmötet.

Inger Kullberg.

ruusuja. Kaivoin siperianhernepensasaitaa pois ja rakensin sen paikalle uuden aidan ja kaksi köynnösporttia. Siinä kasvavat nyt 'Ritausma', 'Pohjolan kaunotar' sekä ruusu-jonka-nimen-varmaan-muistan-ilman-lappua sekä 'John Davis' -reppana, jolla oli ankara lapsuus. Ostin sen nimittäin toissa keväänä, mutta putosin puusta ennen kuin ehdin sen istuttaa. Oli kova helle ja 'John Davis' melkein kuivui. Teki sentään pari versoa, jotka ovat selvinneet hyvin vähälumisesta talvesta. (Tikapuut on nyt takavarikoitu).

Vajan seinustalla kasvava 'Pohjantähti', Teresatyttönen obeliskinsa sisällä, 'Sointu' ja 'Sävel' sekä – tunnustan – minin antama punalehtiruusu '*Rosa glauca*' näyttävät selvinneen talvesta. 'Maija Hesperian' seuraan on pääsemässä kasvihuoneessa odottava 'Ilo', jotka toivottavasti kukkivat samaan aikaan edes hetkisen, kun ovat lähes komplementtivärisiä! Ryhmään pitäisi saada lisäksi jokin valkea ruusu. Tai sitten tumma. Vaikeita valintoja! Istutusta odottelevat lisäksi 'Poppius', kanadalaisista 'Chi' sekä tarhakurturuusu 'Gelbe' eli 'Dagmar Hastrup', joka toivottavasti menestyy täällä.

Olen huomannut, että lähes kaikista puuvartisista saa tukemalla kätevästi köynnöksiä. 'Lac Majeau' voisi olla hyvä tähän. Ellen sitten laita sitä ruokkuun. Päätöksiä, päätöksiä... En oikeastaan aikoon aloittaa ruukkukasvatusta, mutta toisin näyttää käyvän, kun ruukkuihin istutetut tarkenivat yllättäen talven yli kasvihuoneessa.

Tontti on hehtaarin suuruinen. Aion pitää noin 3000 neliömetrin alan puistomaisena ja myyrien ja lupiinien vuoksi ruohon matalaksi leikattuna. Alueen ulkoreunaan on tulossa käyttöveden linjasaneeraus. Sille osalle ei saa istuttaa kuin pensaita. Aion istuttaa villejä tai muuten vain heinikossa selviytyviä ruusuja. Köynnössäleikköjä ja -aitoja on tulossa lisää. Meinasin pitää ruusujen vuotuisen istutusmäärän rajoitettuna, mutta jos en osta jäätelöä, voin ostaa ruusun per viikko – näin itselleni lupasin.

Hyvää alkavaa kasvukautta ja toivottavasti yhteistyö sujuu ruusuisesti.

Först senaste sommar kom jag igång med att plantera rosor. Jag grävde bort en häck av sibirisk ärt och byggde i stället ett staket och två spaljéportar. Där växer nu 'Ritausma', 'Nordens drottning' och rosen-vars-namn-jag-kommer-ihåg-utan-namn-lapp, samt en ynkelig 'John Davis' – den hade en svår barndom. Jag köpte den nämligen förra våren, men föll från ett träd innan jag hann plantera den. Det var hett och lilla 'John Davis' torkade nästan bort. Den åstadkom ändå ett par skott som har klarat den snöfattiga vintern. (Stegen jag stod på är numera konfiskerad).

Vid skjulets vägg finns 'Polstjärnan', flickebarnet 'Thérèse Bugnet' i sin obelisk, 'Sointu' och 'Sävel' samt – erkänner jag – svärdottersgåvan daggrosen '*Rosa glauca*'. Alla verkar ha klarat vintern. 'Maija Hesperia' skall snart få sällskap av 'Ilo' som väntar i växthuset. Jag hoppas att de åtminstone under några dagar blommar samtidigt, de har ju närapå komplementfärger! Gänget borde kompletteras med en lämplig vit ros. Eller en riktigt mörk. Svåra val! Ännu väntar 'Poppius', den kanadensiska 'Chi' och rugosarosen 'Gelbe', eller 'Dagmar Hastrup', som förhoppningsvis kan växa här.

Jag har märkt att man kan göra nästan alla vedartade växter till klättrare genom att stöda dem på lämpligt sätt. 'Lac Majeau' kunde fungera bra. Om jag inte sätter den i kruka. Beslut, beslut... Jag hade egentligen inte tänkt börja med krukodling, men det ser ut att bli så, eftersom växterna i kruka oväntat klarade vintern utmärkt i växthuset.

Tomten är en hektar stor. Jag tänker hålla ungefär 3000 kvadratmeter som park och med kortklipp gräs på grund av sorkar och lupiner. I periferin kommer en bruksvattenlinje att saneras. Där får man enbart plantera buskar. Där placerar jag vildrosor och rosor som klarar sig i sällskap av högvuxet gräs. Det kommer att bli fler spaljéer och staket. Min tanke var att jag får plantera endast ett begränsat antal rosor per år, men om jag inte köper glass kan jag köpa en ros i veckan – det lovade jag mig själv.

Jag önskar alla en god början på växtperioden och hoppas verkligen fungerar samarbetet som en dans på rosor!

Kasvaako puutarhassasi jokin Pirjo Raution ruusuista? Har du någon av Pirjo Rautios rosor i din trädgård?

MICHAEL LUTHER teksti ja kuva/text och foto – ET käänös/översättning

Ruususeuran Suomalaiset ruusut -hanke on käynnistynyt. Asiantuntijat työstävät kirjaan tulevia ruusujen kuvauksia. Olemme tunnistanee 140 löytöruusua ja 250 Suomessa jalostettua ruusua. Osa näistä on yleisesti tunnettuja ja suosittuja. Haasteena on nyt löytää ruusut, jotka eivät ole laajalti levinneet ja ovat siksi jääneet tuntemattomammiksi. Ruusut, joita löytyy vain harvoista, yksittäisistä puutarhoista ja joita koskeva tietämys on jäänyt puutteelliseksi.

Pirjo Rautio jalosti elämänsä aikana suuren määrän ruusuja. Hän oli erityisen mieltynyt gallikoihin, mutta hänen ruusuissaan on myös muiden lajiryhmien ominaispiirteitä. Erityisen sopivia näistä suomalaisiin olosuhteisiin ovat spinosissimat ja rugosat.

Pirjo Rautio nimesi ruusujaan mielellään tuttujensa mukaan. Todennäköisesti ainakin nämä henkilöt saivat häneltä kyseisten ruusujen taimia. Vain pieni osa näistä 200 lajikkeesta on otettu kaupalliseen lisäykseen ja myyntiin. Niinpä useimmat hänen ruusuistaan ovat jääneet

Rosensällskapets projekt 'Finska rosor' är i full gång. Vår grupp av experter arbetar med de rosenbeskrivningar som skall ingå i boken. Vi har identifierat ca 140 fyndrosor och över 250 namn på rosor som förädlats i Finland. En del av rosorna är välkända och populära. En utmaning är de rosor som inte fått någon större spridning och därför är rätt okända. De finns kanske bara i någon enstaka privat trädgård och kunskapen om dem är därför mycket begränsad eller bristfällig.

Pirjo Rautio förädlade under sin livstid ett stort antal rosor. Hon hade en förkärlek för gallica-rosor, men bland hennes rosor finns rosor med egenskaper från flera olika rosogrupper. Speciellt lämpade för finska förhållanden är de i spinosissima- och rugosagrupperna.

Hon namngav ofta rosor efter personer hon kände. Sannolikt fick åtminstone de här personerna exemplar av de rosorna. Bara en liten del av de ca 200 rosor hon förädlade har tagits till förökning och försäljning i olika plantskolor.

tuntemattomiksi. Epäselvää on sekin, miten nämä ruusut ovat pärjänneet Pirjon oman eteläsuomalaisen tarhan ulkopuolella. Millaisia ne ovat ominaisuuksiltaan? Miten ne soveltuvat kasvatettaviksi eri puolella Suomea? Kuinka runsaasti kukkivia ja kestäviä ne ovat?

Emme siis tiedä, kuinka moni edellämainituista ruusuista on viljelykelpoisia Suomen olosuhteissa. Olisikin nyt erityisen arvokasta saada tietoja, joiden perusteella olisi arvioitavissa, mitkä ruusuista on hyviä esitellä kirjassa.

Onko sinulla joku näistä ruusuistasi puutarhassasi? Pyydämme apuasi tietojenkeruussa, joka koskee erityisesti Pirjo Raution jalostamia ruusuja.

Kuten Ruusunlehden numerossa 1/2026 kirjoitin, halusimme tietoja myös muiden suomalaisten ruusujen, erityisesti löytöruusujen ja Suomessa jalostettujen lajikkeiden, pärjäämisestä puutarhoissa eri puolilla Suomea.

Kerrothan, mitä ruusuja kasvatat, miten ne kukkivat ja selviytyvät talvista. Ilman muuta haluamme niin ikään tietää, missäpäin Suomea puutarhasi sijaitsee. Annathan myös yhteystietosi, että voimme tarvittaessa olla sinuun yhteydessä. Ruususeuran kotisivuilta löytyy kaavake tätä tarkoitusta varten osoitteessa (<https://ruususeura.fi/suomalaiset-ruusut/>). Kirjahankkeen edistyessä kaipaamme todennäköisesti vielä lisätietoja. Pyydämmekin, että seuraat hankkeen edistymistä seuran kotisivulla <https://ruususeura.fi/> sekä facebookin Ruusukeskustelua palstalla <https://www.facebook.com/groups/ruusukeskustelua>. Voit lähettää tietoa myös sähköpostitse osoitteeseen hallitus@ruususeura.fi.

De flesta av hennes rosor är därför inte kända i någon högre grad. Det är också oklart vilka erfarenheter det finns av dem utanför Pirjos egen trädgård i södra Finland. Vilka egenskaper har de och hur bra lämpar de sig för odling i olika delar av Finland, hur blomvilliga och vinterhårdiga är de? Vi vet alltså inte hur bra många av de här rosorna är för finska odlingsförhållanden. Det skulle nu vara synnerligen värdefullt att få mera uppgifter om de här rosorna för att avgöra om de är värda att beskriva i boken om finska rosor.

Har du någon av dem i din trädgård? Vi ber om din hjälp speciellt för att få mera information om rosor förädlade av Pirjo Rautio.

Som jag skrev i Rosenbladet 1 2026 vill vi också ha information om hur andra finska rosor, både fyndrosor och rosor förädlade i Finland, klarar sig i trädgårdar på olika håll i Finland. De viktigaste vi vill veta är vilka rosor du hur, hur de klarar vintern och hur de blommar. Självklart är det också väsentligt att få in uppgifter om var i Finland din trädgård finns och dina kontaktuppgifter så att vi kan komplettera informationen om det behövs. Du kan med fördel använda det formulär som finns på Rosensällskapets hemsida när du skickar in dina uppgifter <https://ruususeura.fi/suomalaiset-ruusut/>.

Under arbetet med boken behöver vi sannolikt kompletterande uppgifter om flera rosor. Vi kommer då att be om uppgifter via nätet. Jag hoppas därför att du följer med vår hemsida <https://ruususeura.fi/> och diskussionen på facebook-sidan Ruusukeskustelua <https://www.facebook.com/groups/ruusukeskustelua> när vi ber om tilläggsinformation. Uppgifter om de rosor du har i din trädgård kan du bäst skicka in via e-mail: hallitus@ruususeura.fi

Toimituksen pöydältä / Från redaktionsbordet

EIJA TEMMES Ruususeuran varapuheenjohtaja, päätoimittaja/vice ordförande, Finska Rosensällskapet, chefredaktör — MÄRTHA VESTERBACK översättning

Ruususeuran vuosikokous pidettiin 21. maaliskuuta Tampereen Laikussa runsain osanottajavoimin. Kokouksessa muun muassa vahvistettiin toimintasuunnitelma ja talousarvio kuluvalle vuodelle sekä päätettiin hallituksen kokoonpanosta.

Varsinaisina jäseninä hallituksessa jatkavat Margareta Hägg, Jukka Kallijärvi, Aulis Räsänen ja Pentti Säynäväjärvi. Varajäseninä jatkavat Jouko Juutinen ja Pertti Laitila. Uusina varsinaisina jäseninä valituksi tulivat Päivi Helmiö ja Leena Voutilainen ja varajäseninä Hanna Lintu ja Pentti Nokkala.

Margareta Hägg nimettiin toistamiseen seuran sihteeriksi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja jatkavat edelleen kaksivuotiskautensa toiselle vuodelle.

Ruususeurassa sen alkuvaiheista lähtien aktiivisesti toiminutta Inger Kullbergiä oli aika kiittää monivuotisesta osallistumisesta hallitukseen – kukkasen hänelle ojensi puheenjohtaja Michael Luther.

Rosensällskapets årsmöte hölls 21 mars i kulturcentret Laikku i Tammerfors med ett stort antal deltagare. På mötet fastställdes bland annat verksamhetsplan och budget för pågående år och en förnyad styrelse valdes.

Som styrelsemedlemmar fortsätter Margareta Hägg, Jukka Kallijärvi, Aulis Räsänen och Pentti Säynäväjärvi. Som ersättare fortsätter Jouko Juutinen och Pertti Laitila. Nya ordinarie styrelsemedlemmar är Päivi Helmiö och Leena Voutilainen och nya ersättare är Hanna Lintu och Pentti Nokkala.

Margareta Hägg fick fortsatt förtroende som förenings sekreterare. Ordförande och vice ordförande sitter kvar detta år, mandatet är två-årigt.

Inger Kullberg som varit aktiv i Rosensällskapet redan från dess första tider avtackades för sitt mångåriga arbete i styrelsen – en blomsterhyllning överräcktes av ordförande Michael Luther.

1. Simolan Rosario, 2014. Pirjo Rautio punaisessa mekossa. / Simola rosarium 2014. Pirjo Rautio i röd klänning.

Erlingin tarhakurtturuusukokoelma Tanskassa

Erlings rugosasamling i Danmark

ERLING ØSTERGAARD teksti/text — POUL ERIK ØSTERGAARD (Kuva1) & ERLING ØSTERGAARD kuvat/foto
ET suomenнос/till finska — MV käännös ruotsiksi/översättning till svenska

Kirjoittamani artikkeli tarhakurtturuusuristeymien (rugosahybridien) kokoelmastani julkaistiin Ruusunlehden numerossa 1 vuonna 2015. Kerroin silloin, että olin kerännyt noin 140 erilaista tarhakurtturuusua. Nyt minulla on niitä yli 400 erilaista. Näin ollen on aika kirjoittaa seuranta-artikkeli.

Aloin koota tämän ryhmän ruusuja vuosisadan alussa ja etsin edelleen uusia risteymiä. Kirjoitin artikkelissani vuonna 2015, että ostin ruusuni Tanskasta, Saksasta ja Suomesta, mutta nyt, 11 vuotta myöhemmin, olen ostanut ruusuja melkein jokaisesta EU-maasta. Miksi vain näistä maista? Vastaus on, että on hyvin vaikeaa ja kallistakin ostaa ruusuja EU-alueen ulkopuolelta johtuen kauppaa säätelevistä laeista. Jos todellakin haluat ruusun EU-alueen ulkopuolelta, sinun täytyy piilottaa versoja matkatavarohisi ja monistaa niitä, kun tulet kotiin.

Mitt intresse för rugosahybrider vaknade omkring år 2000. Min första artikel om min samling publicerades i Rosenbladet 1/2015. I den berättade jag att jag hade samlat ihop 140 stycken olika rugosor. Nu har jag över 400 olika sorter i min trädgård. Det är följaktligen lämpligt att skriva en uppföljande artikel nu, elva år senare.

Jag är allt fortfarande på jakt efter nya rugosahybrider. I den tidigare artikeln berättade jag att jag köpt rosorna i Danmark, Tyskland och i Finland, nu kan jag konstatera att jag köpt från så gott som varje land inom Europeiska unionen. Varför endast från dessa länder? Svaret är enkelt. Det är nämligen mycket svårt och till och med dyrt att köpa rosor utanför EU-området på grund av de lagar som råder. Om du verkligen vill köpa en ros utanför EU bör du gömma små skott i ditt bagage och driva upp dem när du kommer hem.

Mutta, ennen kaikkea, miksi tarhakurtturuusut kiinnostavat? Minulle tärkeimmät syyt ovat seuraavat:

- Ryhmä koostuu ruusuista, jotka ovat enimmäkseen terveitä, mikä merkitsee, että niitä ei tarvitse suojella taudeilta kemikaalein.
- Useat näistä ruusuista voivat kukkia uudestaan.
- Tämän ryhmän ruusuilla on monenvärisiä kukkia ja useilla niistä on miellyttävä tuoksu.
- Useat tämän ryhmän ruusut tuottavat kiulukoita, joita paitsi me, myös linnutkin voivat syödä.
- Tarhakurtturuusut voivat kasvaa melkein kaikentyyppisissä kasvualustoissa, hiekasta raskaaseen saveen.
- Monet näistä ruusuista voivat pysyä hengissä niin kuumassa ja kuivassa kuin myös märässä ja kylmässä ilmastossa – yhtä lailla Välimeren maissa kuin napapiirin kylmillä alueilla.

Niinpä erityisesti kylmän ilmaston asukkaiden on hyvä pitää tähän ryhmään kuuluvat ruusut mielessään.

Tarhakurtturuusujen jalostajia

Useat ihmiset ovat omistaneet elämänsä kehittääkseen uusia ruusuja, ja eräät heistä ovat keskittyneet tarhakurtturuusuihin. Haluan mainita heistä joitakin.

Pirjo Rautio (1942–2018) oli suomalainen ruusunjalostuksen harrastaja. Hänellä oli suuri Simolan Ruusutarha Klaukkalassa (kuva 1). Kun hän muutti tiluksilleen ja perusti tarhansa vuonna 1988, istutti hän useita erilaisia ruusuja ja havaitsi ”kantapään kautta”, mitkä ruusut voisivat kasvaa hänen maillaan.

Vuosien saatossa hän teki paljon risteytystyötä ja keräsi siemeniä useista ruusuistaan. Vaihdoin hänen kanssaan tarhakurtturuusujen versoja useiden vuosien ajan. Nyt minulla on kokoelmassani 20 Pirjon jalostamaa risteymää (taulu 1). Mutta tarhakurtturuusut ovat vain pieni osa hänen jalostustyöstään. Rudolph Bergmanin Rose-Biblionin* mukaan hän on aikaansaanut ja nimennyt noin 200 ruusua. Useita näistä ei ole myytävänä ruusutarhoilla, mutta toivon, että Suomi pyrkii säilyttämään tämän kulttuuriperinnön.

Haluan mainita myös joitakin suosikkejani Pirjon jalostamista kahdestakymmenestä tarhakurtturuusuristeymästä:

'Uljas' on esitelty vuonna 2014. Sen kukat ovat suuria ja puolikerrannaisia. Väri on vaaleanpunainen/aniliininpunainen ja lehdet tummia ja hyvin terveitä. Ruusu on toistuvasti kukkiva (remontantti). Pensas puutarhassani on noin 120 cm korkea. (kuva 2A).

'Jonna' esiteltiin vuonna 2005. Kukat ovat parillisia, terälehdet valkeita ja heteet keltaisia. Kiulukat ovat punaisia. Ruusu on toistuvasti kukkiva. Pensas puutarhassani on noin 150 cm korkea (kuva 2B).

'Hienohelma' on esitelty vuonna 2003. Se on ranskanruusu-/tarhakurtturuusuristeymä (galliga/rugosahybridi). Kukat ovat yksittäisiä (5–6 terälehteä), tuoksu on mieto ja väri karmiinipunainen. Ruusu kukkii kerran. Puutarhassani se on noin 150 cm korkea (kuva 2C).

Först av allt, varför är jag så intresserad av rugosor? Jag har flera förklaringar till varför jag vill ha så många som möjligt:

- Gruppen består av individer som oftast är friska, vilket betyder att de sällan behöver skyddas med kemiska medel mot sjukdomar.
- Flera av de här rosorna remonterar senare under säsongen.
- Rosorna i den här gruppen har många olika blomfärger och många av dem har en angenäm doft.
- Många hybrider bildar nypon som både vi människor och fåglar kan äta.
- Rugosarosor kan växa i olika typer av jordar, allt från sand till tung lera.
- Många av gruppens rosor kan överleva i både hett och torrt klimat och i vått och kyligt sådant – de trivs både i medelhavsländer och uppe vid polcirkeln.

Därför bör speciellt odlare som bor i kallare klimat komma ihåg att rugosarosor är ett fullgott alternativ.

Personer som förädlar rugosor

Det finns flera människor som ägnat sitt liv åt att utveckla nya rosor, en del av dem har koncentrerat sig på rugosarosor. Jag vill nämna några av dem.

Pirjo Rautio (1942–2018), amatörförädlare i Finland. Hon hade sitt stora Simola Rosarium i Klövskog i Nurmijärvi (bild 1). När hon flyttade dit och grundade sin trädgård 1988 planterade hon en hel del rosor och gjorde åtskilliga försök och bittra misstag innan hon lärde sig vilka rosor som trivdes på hennes marker.

Under årens lopp ägnade hon sig åt en stor mängd korsningsarbete och samlade frön från många av sina rosor. Under några år skickade vi rotskott av rugosahybrider till varandra. För närvarande har jag tjugo av hennes rugosarosor i min samling (tabell 1). Rugosor var ändå endast en liten del av hennes förädlingsarbete. Enligt Rudolph Bergmanns Rose-Biblio* har hon tagit fram ungefär 200 rosor. Flera av dessa finns inte till salu i plantskolor, men jag hoppas att man i Finland gör ansträngningar för att bevara det här kulturarvet.

Jag vill också nämna några av mina favoriter bland Pirjos tjugo rugosahybrider.

'Uljas' lanserades år 2014. Blommorna är stora och halvfyllda. Färgen är rosa/magenta och bladen är mörka och mycket friska. Rosen remonterar. Busken i min trädgård är 120 centimeter hög (bild 2A).

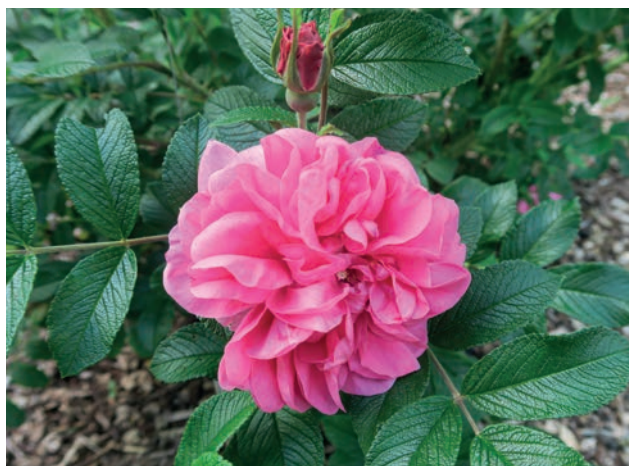
'Jonna' lanserades år 2005. Blommorna är dubbla, kronbladen är vita och ståndarna gula och den bildar röda nypon. Rosen remonterar. I min trädgård är den 1,5 meter hög (bild 2B).

'Hienohelma' introducerades 2003. Den är en rugosagallicahybrid. Blommorna är enkla (5–6 kronblad), doften är mild och färgen karminröd. Rosen är engångsblommande. Den är cirka 1,5 meter hög i min trädgård (bild 2C).

2. Pirjo Raution jalostamia tarhakurtturuusuristeymiä. / Några av Pirjo Rautios rugosahybrider.

2E. 'Kaisa'.

2A. 'Uljas'.

2B. 'Jonna'.

2C. 'Hienohelma'.

2D. 'Sassa Natalia'.

3. Dr. D A Riekstan jalostamia rugosaristeymiä. / Några av Dr. D. A. Riekstas rugosahybrider.

3A. 'Abelzieds'.

3B. 'Zaiga'.

3C. 'Zaiga'.

3D. 'Ritausma'.

3E. 'Ritausma'.

3F. 'Smaida'.

'Sassa Natalia' esiteltiin vuonna 2008. Kukat ovat parillisia, miedosti tuoksuvia ja malvanvärisiä ja marjat punaisia. Pensas puutarhassani on noin 150 cm korkea (kuva 2D).

'Kaisa' esiteltiin vuonna 2017. Kukat ovat parillisia, läpimitaltaan 10 cm ja väriltään vaaleanpunaisia. Kaisalla on punaiset kiulukat. Tämä ruusu on toistuvasti kukkiva. Pensas puutarhassani on noin 150 cm korkea (kuva 2E).

Suomen Ruususeura julkaisi Pirjo Raution kirjoittaman pienen kirjan nimeltään Tuoksuvat tarhakurtturuusut*. Tämä teos yhdessä amerikkalaisen Rosa rugosa -kirjan** kanssa ovat ainoat kirjat, joiden pääsisältönä ovat tarhakurtturuusut.

'Sassa Natalia' kom år 2008. Blommorna är dubbla, har en mild doft och färgen är bleklila/malvaliknande, nypnen röda. Även den busken är cirka 1,5 meter hög hos mig (bild 2D).

'Kaisa' presenterades år 2017. Blommorna är dubbla, tio centimeter i diameter och färgen är rosa. Även den har röda nypon och är 1,5 meter hög i min trädgård. Rosen remonterar (bild 2E).

Finska Rosensällskapet gav ut en liten bok av Pirjo Rautio 2013 med namnet "Doftande rugosarosor"*. Den här boken, tillsammans med Verriers Rosa rugosa bok*** är de enda böckerna som har rugosarosor som huvudinnehåll.

4C. 'Wild Mauve'.

4A. 'Wild Eagle'.

4B. 'Wild Emmy'.

* https://roses.shoutwiki.com/wiki/Rudolf_Bergmann

** Rautio, Pirjo. 2013. Tuoksuvat tarhakurtturuusut/ Tuoksuvat tarhakurtturuusut/Doftande rugosarosor. Suomen Ruususeura - Finska Rosensällskapet.

***Verrier, Susanne. 1991. Rosa rugosa. Capability's Books, inc, USA.

D. A. Rieksta (1927–2020) latvialaisesta Riian yliopistosta toteutti pitkäkestoisen jalostushankkeen vuodesta 1960 alkaen. Hän yritti kehittää tässä projektissa sarjan tarhakurtturuusuja, jotka pärjäisivät Baltian maiden ilmastossa. Mikäli tiedän, hän tuotti 23 uutta risteymää 1963–2011 välisenä aikana, ja minulla on melkein ne kaikki koelmassani (taulukko alla). 'Guna' (1981) minulta näistä puuttuu, vaikka olenkin ostanut tämänimisiä ruusuja neljältä eri tarhalta. Tähän mennessä kaikki nämä ovat

4D. 'Wild Pearl'.

5A. 'Annala'.

5B. 'Ristinummi'.

5C. 'Leskelä'.

5D. 'Leskelä'.

osoittautuneet vääriksi. Seuraavaksi annan esimerkkejä erinomaisista ruusuista hänen kokoelmissaan:

'Abelzieds' jalostettiin vuonna 1968. Nimi tarkoittaa omenankukkaa. Kukat ovat noin 6 cm läpimitaltaan, puolikerrannaisia ja vaaleanpunaisia. Tuoksu on miesto. Ruusu on kertakukintainen eikä tuota kiulukaita. Oksat ovat hyvin piikkikkeitä. Pensas puutarhassani on noin 200 x 100 cm (kuva 3A).

'Zaiga' jalostettiin vuonna 1967. Kukat ovat noin 10 cm läpimitaltaan, puolikerrannaisia ja syvän vaaleanpunaisia. Tuoksu on miesto. Zaiga kukkii ja versoo läpi kauden. Ei tuota kiulukaita. Oksissa on harvoja piikkejä, jos ollenkaan. Pensas puutarhassani on noin 100 x 100 cm (kuva 3B+C).

'Ritausma' jalostettiin vuonna 1963. Kukat ovat noin 10 cm läpimitaltaan, puolikerrannaisia ja vaaleanpunaisia haalistuen lähes valkoisiksi. Tuoksu on miesto. 'Ritausma' kukkii ja kukoistaa läpi kauden, mutta kiulukaita ei kehity. Oksat ovat hyvin piikkisiä. Ruusu puutarhassani on noin 150 x 100 cm (kuva 3B+C). Pensas on sangen taudinkestävä.

'Smaida' jalostettiin vuonna 2009. (Smaida tarkoittaa hymyä, englanniksi smile). Kukat ovat läpimitaltaan 9 cm, vaaleanpunaisia ja kerrottuja. Tuoksu on miesto. Kukinta jatkuu läpi kauden, marjoja ei kehity. Ruusu on aseistautunut piikein. Se on tiivis ja hyvin haarautuva. Puutarhassani se on kooltaan noin 200 x 100 cm (kuva 3F).

Bioland Rosenschule Ruf on saksalainen sukutila, jonka aikaisemmin omistivat Georg ja Werner Ruf, ja joka nykyisin on Manuel Rufin ja Barbara Kretzin omistama.

*https://roses.shoutwiki.com/wiki/Rudolf_Bergmann

** Rautio, Pirjo (2013): Tuoksuvat tarhakurturuusut/Doftande rugosaror. Suomen Ruususeura - Finska Rosensällskapet

*** Verrier, Susanne (1991): Rosa rugosa. Capability's Books inc, USA.

Dr. Dzidra A. Rieksta och den botaniska trädgården i Riga

Dzidra A. Rieksta (1927–2020) påbörjade redan 1960 vid universitetet i Riga, Lettland, ett projekt för att utveckla en serie av rugosaror för klimatet i de baltiska länderna. Såvitt jag vet tog hon fram 23 nya korsningar under åren 1963 – 2011. Jag har nästan alla i min samling (tabell 2), men har inte lyckats få tag i 'Guna', trots att jag köpt rosor med det namnet från fyra olika plantskolor. Ingen av dem har varit den rätta 'Guna'. I det följande ger jag exempel på förträffliga rosor ur hennes sortiment:

'Abelzieds' togs fram 1968. Namnet betyder äppelblom. Blommorna är ungefär sex centimeter i diameter, halvfyllda och rosafärgade med mild doft. Rosen är engångsblommande och ger inga nypon. Grenarna är verkligt taggiga. Busken är i min trädgård två meter hög och en meter bred (bild 3A).

'Zaiga' lanserades år 1967. Blommorna är tio centimeter i diameter, halvfyllda och djupt rosafärgade. Doften är mild. 'Zaiga' blommar och skjuter skott under hela säsongen, ger inga nypon. Taggar är sällsynta. Hos mig är buskens bredd och höjd lika, en meter (bild 3B+C).

'Ritausma' introducerades 1963. Blommorna är ungefär tio centimeter i diameter, halvfyllda och den rosa färgen bleknar till nästan vit. Doften är mild. Den blommar och

6A. 'Farinelli'.

6B. 'Oeillet de France'.

6C. 'Lola de Tinduff'.

Georg Ruf on perheineen kehittänyt viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana 20 uutta tarhakurturuusua (Kuva 3). Sanotaan, että Georg Ruf ei risteyttänyt ruusuja ollenkaan. Hän vain kylvi paljon siemeniä, jotka olivat jääneet jäljelle, kun hän oli puhdistanut kiulukoita hillottavaksi. Kuvissa 4A, 4B ja 4C näkyy muutama näistä ruusuista. 'Caspar David Friedrich', ruusuista uusin, esiteltiin vuonna 2024 ja se sai nimensä suuren saksalaisen maalarin mukaan hänen 250-vuotis -syntymäpäiväjuhlaansa kunniaksi.

Rugosaristeymät löytöruusuina

Löytöruusuterminä käytetään ruusuista, joita on löydetty vanhoista tarhoista, hautuumailta ja muista paikoista.

blomstrar hela säsongen, men utvecklar inga nypon. Grenarna är mycket taggiga. Hos mig är busken cirka 1,5 x 1 meter (bild 3B+C). Busken är mycket hårdig och synnerligen resistent mot sjukdomar.

'Smaida' togs fram år 2009. (Smaida betyder leende, jfr med engelska smile). Blommorna är nio centimeter i diameter, rosa och dubbla. Oftan är mild. Den blommar under hela säsongen, inga nypon utvecklas. Rosen känns som beväpnad med taggar. Den är tät och bildar många förgreningar. I min trädgård är den ungefär 2 x 1 meter (bild 3F).

Bioland Rosenschule Ruf är ett familjeföretag i Tyskland som numera ägs av Manuel Ruf och Barbara Kretz. De tidigare ägarna Georg Ruf och Werner Ruf och deras

Näille ruusuille on usein annettu nimi löytöpaikan mukaan, kuten tarhan tai talon/maatilan, tai sen naispuolisen omistajan mukaan.

Ruotsissa Alnarpin maataloustieteellisen yliopiston* ja ruotsalaisen Ruususeuran kesken on tehty arvokasta yhteistyötä 25 vuoden ajan. POM-hankkeen piirissä on näiden vuosien aikana rekisteröity 4987 ruusua. Niiden joukosta valittua 1464 ruusua kasvatettiin koe kentillä viisi vuotta, minkä jälkeen 331 ruusua siirrettiin Alnarpin geenipankkijelmälle*. Geenipankin 331 ruususta 38 on tarhakurtturuusuja ja kahtakymmentäyhtä näistä ei ole koskaan aiemmin kuvattu. Joitakin näistä risteymistä on tuotettu myyntiin, mutta tähän mennessä olen onnistunut löytämään ja ostamaan niistä vain kolme.

Suomessa on toteutettu samankaltainen projekti. Ruusunlehden numerossa 4/2010 kerrotaan Luonnonvarakeskuksen (Luken) hankkeesta. En tiedä tarkkaan, kuinka monta tarhakurtturuusuristeyttä Suomesta löydettiin, mutta minulla niitä on 14 kokoelmassani (taulukossa luetellut). Näiden ruusujen joukosta haluan tuoda esiin 'Analan', 'Ristinummen' ja 'Leskelän' (kuvat 5A, B, C ja D).

familjer har under de senaste 30 åren tagit fram tjugo nya rugosahybrider (tabell 3). Det påstås att Georg Ruf inte gjorde något korsningsarbete, han sådde helt enkelt ut de frön som rensades bort när han gjorde sylt av nyponen. I tabell 4 (A+B+C) finns bilder av några av de här rosorna. Den senaste rugosan från Ruf lanserades år 2024 och fick namnet 'Caspar David Friedrich' efter den tyska 1800-talskonstnären med samma namn på dennes 250-årsdag.

Rugosahybrider som fyndrosor

Fyndrosor kallas de rosor som hittats i gamla trädgårdar, på gravgårdar eller ute i naturen. Sådana rosor har ofta fått namn efter fyndplatsen, som kan vara byn, gården eller gårdens värdinna/ägare.

Sveriges Lantbruksuniversitetet (SLU)* i Alnarp och Svenska Rosensällskapet har i Sverige under de senaste 25 åren samarbetat inom projektet POM (Programmet för odlad mångfald) och arbetet ledde till att 4987 rosor registrerades. Av dessa provodlades 1464 rosor på försöksfält i fem år, varefter 331 rosor flyttades till genbanken i Alnarp.* Antalet rugosarosor där är 38, och 21 av dem har inte beskrivits tidigare. Några av dessa har kommit ut i handeln, men hittills har jag endast lyckat köpa tre av dem.

Erlingin tarhakurtturuusuristeymäkokoelmat Tabell över Erlings samling av rugosahybrider

Pirjo Raution jalostamat	Dr DA Riekstan jalostamat	Biolan Rosenschule Rufin jalostamat	Suomalaiset löytöruusu- uristeymät
'Annukka'	'Abelzieds'	'Caspar David Friedrich'	'Alba Kauppila'
'Armas'	'Agnese'	'Christine Ursula'	'Annala'
'Atta'	'Agra'	'George Ruf'	'Hailuoto'
Erkki Rautio'	'Alise'	Heinke Margareta von Löw'	'Hautasaari'
'Erni'	'Enilja'	'Hr4-Rose Junimond'	'Iitin Tiltu'
'Hienohelma'	'Guna'	'Rosa Rugosa Kinder'	'Karjasillan Kulkuri'
'Heinrich Ilmari'	'Kate'	'Roseneck'	'Katri Vala'
'Into'	'Lelde'	'St Bonifatius 721'	'Leskelä'
'Ilmari Rautio'	'Liga'	'Wild Bee'	'Martta'
'Jonna'	'Maija'	Wild Bird'	'Mimmi'
'Kaisa'	'Marga'	'Wild Butterfly'	'Muurala'
'Leo'	'Pärsla'	'Wild Eagle'	'Purola'
'Lumi'	'Raita'	'Wild Emmy'	'Ristinummi'
'Sassa Natalia'	'Ritauma'	'Wild Fox'	'Tuija'
'Soile Kyllikki'	'Santa'	'Wild Goose'	
'Toivo'	'Silva'	'Wild Horse'	
'Tuula'	'Skaidra'	'Wild Mauve'	
'Tytti'	'Smaida'	'Wild Mountain'	
'Uljas'	'Sniedze'	'Wild Pearl'	
'Venla'	'Violeta'	'Wild Sea'	
	'Vita'		
	'Zaiga'		
	'Zilga'		

8A. 'Lundgaards rugosa No. 1'.

*Ruotsin POM-hanke (Programmet för odlad mångfald) on kansallinen ohjelma, jonka tarkoituksena on suojella ja dokumentoida Ruotsin viljelykasvien monimuotoisuutta. Yksi keskeinen osa tätä hanketta on ruusujen lajikkeistoon keskittyvä työ, ja Alnarpin kampusalueella sijaitseva Ruotsin maatalousyliopisto (SLU) on toiminut tärkeänä paikkana näiden POM-ruusujen tutkimuksessa ja näytöksessä.

Muita kiinnostavia pensaskurtturuusujalosteita kokoelmassani

Vuonna 2004 sain käsiini joitakin **Jean-Pierre Vibert II:n** Ranskassa jalostamia mielenkiintoisia ruusuja. Hän on risteyttänyt useita ruusuja tarhakurtturuusu- ja ranskanruusuristeymän kesken. Olen saanut tästä kokoelmasta viisi eri risteymää, mutta tähän mennessä vain kolme niistä on kukkinut (kuvat 6A+B+C). Koska ne ovat uusia tarhassani, en tiedä vielä, kuinka hyvin ne kasvavat tanskalaisessa ilmastossa ja kuinka suuria niistä tulee.

Islannista olen kerännyt 15 tarhakurtturuusuristeymää, joista useimmat on Johan Pålsson jalostanut. Kaikki ne viihtyvät Islannin ilmastossa, mutta kasvavat hyvin myös omassa tarhassani. Nämä ruusut venyvät 150-200 senttimetrin mittaan.

I Finland har ett liknande projekt genomförts. I Rosenbladet 4/2010 berättas om ett samarbete mellan Finska Rosensällskapet och Forskningscentralen för jordbruk och livsmedels ekonomi (MTT), numera Naturresursinstitutet Luke. Jag vet inte hur många rugosahybrider det finns i Finland, jag har fjorton stycken i min samling (tabell 4). Några av dessa vill jag gärna nämna, nämligen 'Annala', 'Ristinummi' och 'Leskelä' (bilderna 5A, B, C och D).

*Programmer för odlad mångfald, POM, är ett nationellt projekt i Sverige, vars syfte är att skydda och dokumentera mångfalden i de odlingsväxter som finns i landet. En central del i det här projektet är rosor, och Sveriges lantbruksuniversitetets campus i Alnarp är centrum för forskning om och presentation av dessa POM-rosor.

Övriga intressanta rugosahybrider i min samling

År 2004 kom jag över några intressanta rosor, framtagna av Jean-Pierre Vibert II (*1943) i Frankrike. Han har gjort flera korsningar mellan gallicahybrider och rugosahybrider. Jag har fem olika av hans hybrider, men endast tre av dem har hittills gått i blom (bilderna 6A+B+C). Eftersom de är helt nya hos mig vet jag inte ännu hur de kommer att klara sig och hur stora de blir i väderförhållandena här i Danmark.

8B. 'Lundgaards rugosa No. 1'.

Erikoisuuksieni joukossa on viirukas 'Moore's Striped Rugosa', jonka on jalostanut Ralf Moore Yhdysvalloissa (Kuva 7).

Viimeisten kymmenen vuoden aikana olen alkanut jalostaa omaa tarhakurtturuusuani. Tähän mennessä olen nimennyt kuusi uutta risteymää, mutta vain yksi niistä, 'Lundgaards rugosa No.1', on myynnissä tanskalaisessa ruusutarhassa (www.rosenposten.dk). (kuva 8A+B.)

Olen myös istuttanut tänä syksynä kuusi uutta tarhakurtturuusuristeymää eurooppalaisista ruusutarhoista ja minulla on useita uusia "kotitekoisia" risteymiä tarkkailtavana. Täten kokoelmani on vielä kasvamassa.

P.S. Villistä kurtturuususta

Villää kurtturuusua pidetään nyt Tanskassa haitallisena vieraslajina ja sen myynti ja istutus on näin ollen kielletty lailla. Tämä kielto koskee kuitenkin vain luonnonvaraisia lajeja eikä tarhakurtturuusuristeymiä, joita olen yllä maininnut.

Jag har också samlat på mig femton rugosahybrider från Island, de flesta av dem är framtagna av Johan Pålsson och frodas gott i isländskt klimat, och de växer också bra hos mig. De har alla blivit 1,5 – 2 meter höga.

En av mina kuriositeter är en brokig hybrid med namnet 'Moore's Striped Rugosa', framtagen av Ralf Moore, USA (bild 7).

Under de senaste tio åren har jag också börjat med att försöka åstadkomma egna hybrider. Hittills har jag kunnat namnge sex egna rugosahybrider, men endast en av dem (Lundgaards rugosa No. 1, bild 8A+B) finns till salu i plantskolan Rosenposten (www.rosenposten.dk).

I höstas planterade jag sex nya rugosahybrider från plantskolor i Europa och jag har flera nya "hemgjorda" hybrider under uppsikt, således utökas min samling år för år.

P.S. Om vresrosen

I Danmark är vresrosen, *Rosa rugosa*, numera invasivförklarad och får varken finnas till salu eller planteras. Det här förbudet gäller endast den naturliga vresrosen, inte de rugosahybrider som jag nämnt ovan.

'Guðbjörg'. Kuva/Foto Kristleifur Guðbjörnsson

ISLANNIN VUODEN RUUSUT 2026 – ÅRETS ROSOR I ISLAND 2026

'Guðbjörg' / 'Louise Bugnet' / 'Lac Majeau'

VILHJÁLMUR LÚÐVÍKSSON teksti ja kuvat/text och foto – ET suomennos/till finska – MV käännös ruotsiksi/översättning till svenska

Islannin ruususeuran Vuoden ruusujen valinta perustui tavalliseen tapaan viime kesältä saatujen, kestävyYTEEN liittyvien kokemusten sekä ruusujen kauneuteen perustuen. Ruususeuran hallitus valitsee islantilaista alkuperää olevan Vuoden ruusun, kun taas seuran jäsenet valitsevat

Helt enligt sin egen tradition väljer Rosklubben i Island sina årets rosor utgående från hur vackra rosorna är och hur klarat av föregående sommars väderförhållanden. Rosklubbens styrelse väljer en ros som tagits fram i Island, medan den andra rosen, en ros av utländskt ursprung,

'Guðbjörg'. Kuva/Foto Jens-Otto Pedersen

verkkoäänestyksellä ulkomaista alkuperää olevan ruusu-suosikin. Tämänkertainen tulos julkistettiin seuran kokouksessa 15. tammikuuta.

Islannin vuoden ruusu 2026

Hallituksen valinta on 'Guðbjörg'. Se on yksi 19:stä nimeytystä ruususta, jotka Jóhann Pálsson aikaansai toimiessaan ruusunjalostuksen parissa vuosina 1983–2011. Tämä ruusu on modernin 'Logafold'-ruusun ja Amurinruusun, *Rosa × kamtchatica*, risteytys. Amurinruusu puolestaan on *Rosa rugosa × Rosa davurica* luonnollinen risteytys.

Islannin urauurtava puutarha-asiantuntija Óli Valur Hanson toi Amurinruusun siemenet Kamtšatkanretkeltään vuonna 1993. Jóhann onnistui kasvattamaan joitakin kasveja tästä siemenkokoelmasta ja käytti niiden siitepölyä ruusuristeytyksissään. 'Guðbjörgille' on ominaista syvänpunainen tai syvänviolettä väri, joka periytyy sille 'Logafold'-emoruusulta. 'Guðbjörg'-ruusulla on itse asiassa kaksi sisarkasvia, joilla on samanlaiset kukkien värit, mutta erilaiset kasvuominaisuudet.

'Guðbjörg' on suhteellisen suuri ja saavuttaa 200 senttimetrin korkeuden, kun taas sen kaksi sisarkasvia, 'Kristín' ja 'Dimma', ovat vain 70–100 senttimetrin korkuisia, sivusuuntaan levittäytyviä. 'Guðbjörg' kukkii kauniisti puolikerennaisiin kukin koko kauden ja kehittää punaisia kiulukoita loppukesällä jatkaen samalla edelleen kukintaansa. Tämä pätee itse asiassa myös 'Kristíniin'. 'Guðbjörg' sai jonkin verran huomiota Pohjoismaisen ruusuviikon aikana vuonna 2025.

röstas fram bland medlemmarna genom en förfrågan på Internet. Resultatet av omröstningarna tillkännagavs vid klubbens möte 15 januari 2026.

Årets isländska ros 2026

Styrelsen valde rosen 'Guðbjörg'. Den är en av de nitton namngivna rosor som Jóhann Pálsson åstadkom under sin tid som rosförädlare mellan åren 1983 och 2011. Rosens mor är 'Logafold' och pollen togs från kamtjatkarosen, *Rosa × kamtchatica* som är en spontan hybrid av *Rosa rugosa × Rosa davurica*.

Óli Valur Hanson, Islands banbrytande trädgårdsexpert, hämtade med sig frön av kamtjatkarosen i samband med en expedition till halvön Kamtjatka år 1993. Han sådde sina frön och fick fram några plantor vars pollen han använde i sina korsningsförsök med andra rosor. 'Guðbjörg' kännetecknas av en djupröd, nästan djupviolett färg som den ärvt av modern 'Logafold'. Det finns också två syskon till 'Guðbjörg' med samma blomfärg men med avvikande växtsätt.

'Guðbjörg' är en stor ros, den kan bli 2 meter hög medan systrarna 'Kristín' och 'Dimma' blir 70–100 centimeter höga och växer mera på bredden. 'Guðbjörg' blommar fortgående under hela säsongen med sina praktfulla dubbla blommor och utvecklar röda nypon på sensommaren, samtidigt som den fortsätter att blomma. Så gör också systerrosen 'Kristín'. Rosen fick en viss uppmärksamhet under den nordiska rosenhelgen 2025, under ett besök i en privat trädgård.

'Louise Bugnet'. Kuva/Foto Vilhjálmur Luðvíksson

Seuran jäsenet äänestivät ulkomaista alkuperää olevasta Vuoden ruususta internetin välityksellä. Äänestyksen tuloksena George Bugnet'n sisarruusut 'Louise Bugnet' ja 'Lac Majeau' saivat saman määrän ääniä, kymmenen kumpikin. Tässä heijastuu itse asiassa sekä aiemminkin paljastunut asenne näitä ruusuja kohtaan että monivuotiset kokemukset niiden kasvattamisesta. Kumpikin on

En internetomröstning bland rosklubbens medlemmar om årets utländska ros resulterade i samma röstetal, tio, för George Bugnets två systerrosor, 'Louise Bugnet' och 'Lac Majeau'. Röstetalen avspeglar det som varit känt under flera år, de klarar det isländska klimatet och blommar vackert år efter år. Båda har tidigare också valts till årets ros, 'Louise Bugnet' både 2011 och 2023, det senare året

'Lac Majeau'. Kuva/Foto Vilhjálmur Luðvíksson

aiemminkin valittu vuoden ruusuksi, 'Louise Bugnet' ensikertaa vuonna 2011 ja toistamiseen vuonna 2023, ruotsalainen 'Balsgårds Irma' tuolloin tiukasti kannoillaan. 'Lac Majeau' voitti äänestyksen vuonna 2014 ja on sen jälkeen ollut toistuvasti yksi suosituimmista. Tämä kertoo toisaalta Islannin olosuhteissa hyvin menestyvien ruusujen rajallista valikoimasta, mutta toisaalta myös viehätysvoimasta, joka näistä ruusuista säteilee koko kesän.

Islantilaisille ruusunystävälle nämä ruusut ihanine, valkoisine kukkineen ovat onnekas löytö, joka on avannut tietä myös muille kanadalaisille, olosuhteisiimme sopeutuville lajikkeille. Kummallakin suosikkiruusulla on lähes piikittömät, joskin karvaiset varret, 'Louise Bugnet'illa jopa 90–100 senttimetriin ja 'Lac Majeau'lla metristä puoleentoista kasvavat. Kummankin ruusun kukinta alkaa punavioletin raidallisista nupuista. 'Lac Majeau'n' valkoisten ja puolikerannaisten kukkien keskellä on avoin kullankeltainen silmä. 'Louise Bugnet' terälehdet täyttävät tiiviimmin kerrannaisen kukkien sisäosan. Jälkimmäisen purppuranpunaiset väriraidat säilyvät pitempään jo avautuneissa kukissa.

Loppukesällä kypsyvät kiulukat ovat kummallakin täyteläiset, mikä voi hyvinkin inspiroida risteytyskokeiluihin joko avopölytyksellä tai kohdennetulla risteytyksellä sopivien lajikkeiden kanssa. 'Louise Bugnet'n' risteytyksestä löytyy esimerkkejä jo muun muassa Rosenpostenista ja HelpMeFind/Roses-sivustolta (<https://helpmefind.com/rose/index.php>).

i hard kamp med svenska 'Balsgårds Irma'. 'Lac Majeau' vann omröstningen 2014 och alltsedan dess har den varit en av de populäraste rosorna. De här siffrorna visar att endast ett begränsat antal rosor klarar Islands klimat över en längre tid, men också att rosorna utstrålar en oemotståndlig charm under hela sommaren.

För isländska rosvänner är de här nämnda rosorna med sina vita doftande blommor verkliga fynd som också har banat väg för andra kanadensiska rosor som lämpar sig för vårt klimat. Bägge rosorna är så gott som utan taggar, stammarna är något håriga och blir minst meterhöga, 'Lac Majeau' når som bäst något högre höjder, upp till 150 centimeter. De har båda lilaröda, smått randiga knoppar. 'Lac Majeau' utvecklar vita, halvfyllda blommor med ett guld-gult öga, medan 'Louise Bugnets' blommor är mera fyllda, döljer blommans ståndare och pistiller och dess lilafärgade ränder finns länge kvar i de öppnade blommorna.

Mot slutet av sommaren bildar båda två fylliga nypon som gott och väl kan inspirera till korsningsförsök, antingen med öppen pollinering eller riktad sådan med lämpliga sorter. Det finns exempel på korsningar med 'Louise Bugnet' bland annat hos Rosenposten och på webbplatsen HelpMeFind.

NORJAN VUODEN RUUSU 2026 – ÅRETS ROS I NORGE 2026 CAMELOT

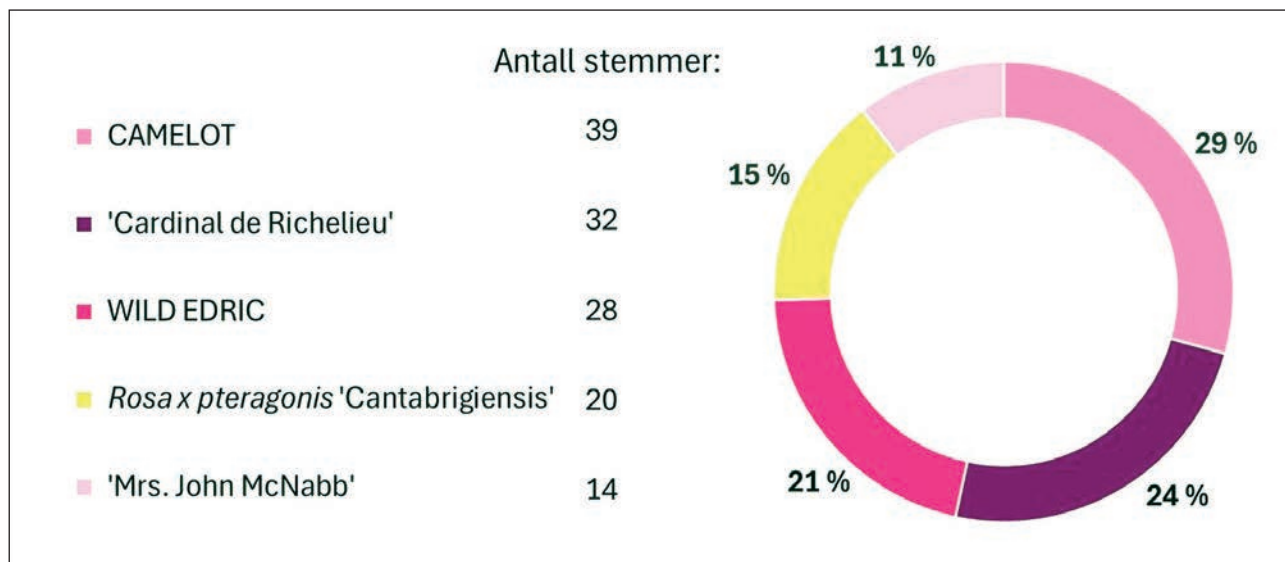
SIGRUN HJALMARSDOTTIR KVÆRNØ teksti/text – ET suomennos/till finska – MV käännös ruotsiksi/översättning till svenska

Norjan ruusuyhdistyksen jäsenet ovat nimenneet köynnös-ruusu CAMELOTn Norjan vuoden ruusuksi 2026. Ehdottaja on Hanne Dølheim Norjan ruusuyhdistyksen Oslon -seudun osastolta. Hänen kuvauksensa ja kuvansa CAMELOTs-ta löytyvät Norjan Rosebladetin numerosta 4/2025.

Syksyllä 2025 asetettiin ehdolle yhteensä yksitoista ruusua. Kaikilla seuran jäsenillä oli mahdollisuus ehdotuksen tekemiseen. Ehdotuskierroksen jälkeen nimitettiin seitsemän ruusuasiantuntijan muodostama ja maan eri osia edustava tuomaristo. Heidän tehtävänään oli pisteyttää ehdokkaat ja asettaa ne paremmuusjärjestykseen. Viisi eniten pisteitä saanut ruusu pääsi finaaliin. Nämä esiteltiin ehdottajien lähettämin tekstein ja kuvin Rosebladetissa.

Norska rosenföreningen har valt klätterrosen CAMELOT till årets ros i Norge 2026. Hanne Dølheim från föreningens avdelning i Oslonejden kom med förslaget. Hon beskrev CAMELOT i ord och bild i Rosebladet 4/2025.

På hösten 2025 föreslogs sammanlagt elva rosor, alla medlemmar hade möjlighet att komma med förslag. Därefter tillsattes en kommitté bestående av sju rosexperter från landets olika delar som poängsatte förslagen och rangordnade dem. De fem rosor som fick flest poäng nominerades och presenterades i Rosebladet med förslagsställarnas texter och bilder. I omröstningen fick alla medlemmar delta. Sammanlagt avgavs 133 röster. Resultatet blev relativt jämt, och det belystes med ett cirkeldiagram.

CAMELOT (toiselta nimeltään 'Invictus') on moderni ruusulaji, jonka Hans Jürgen Evers kehitti vuonna 2005 saksalaisessa Rosen Tantau -yrityksessä. Ruusu tuotiin markkinoille vuonna 2011. Se on KIR ROYAL -köynnösrusun hybridi ja ulkonäöltään hyvin sen kaltainen lukuun ottamatta kukan väriä. CAMELOT on terve, nopeasti ja poikkeuksellisen voimakkaasti noin 3,5 metriä korkeaksi kasvava ja toistuvasti kukkiva köynnösrusu. Sen lehdet ovat terveen vihreät ja kiiltävät.

Kukkien ryppäissä on keskikokoisia, kerrattuja, korallinpunaisesta lohenpunaiseen värittyviä kukkia. Terälehdissä on tummemman vaaleanpunaisia täpliä. Vaikka kukat ovat kerrottuja, ne ovat suhteellisen avoimia ja houkuttelevat mehiläisiä ja muita pölyttäviä hyönteisiä. Nuput sietävät hyvin sadetta eivätkä mene sykkyrälle. Tuoksu on heikko tai keskivahva, sitrushedelmiltä vivahtava. Kukinta on runsas ja pitkäkestoinen, vaikka jokainen yksittäinen kukka on melko lyhytikäinen.

Kokemukset uudelleenkukinnasta vaihtelevat Norjan ruusuyhdistyksen jäsenten raporttien mukaan vähäisestä uudelleenkukinnasta aina pakkasiin asti jatkuvaan kukintaan. Rosen Tantau mukaan toinen kukinta on yleensä heikompi kuin ensimmäinen, mutta sitä voidaan parantaa, jos ruusua karsitaan hieman ensimmäisen kukinnan jälkeen. Kukut ovat itsepuhdistuvia, mikä tarkoittaa, että terälehdet putoavat heti kukinnan jälkeen.

Norjassa CAMELOTa pidetään kestäväenä vyöhykkeillä H4-H5. Se voi jäätä vuosittain, mutta uusiutuu hyvin. Se sopii kasvatettavaksi köynnösrusuna seinää tai jalustaa vasten tai yksinäisenä pensana aurinkoisessa paikassa, jossa on hyvä maaperä. Helppohoitoisena se menestyy hyvin ilman puutarhan omistajan lisäponnisteluja, mutta hyötyy runsaasta lannoituksesta ja asianmukaista leikkausta. Rosen Tantau kuvailee ruusua erittäin kestäväksi härmälle ja juovalaikulle/mustalaikulle. Ruusun nimi juontaa legendaarisesta Camelot'n linnasta, jossa brittiläinen kuningas Arthur piti hovia ja neuvotteli kuuluisien Pyöreän pöydän ritarien kanssa. Vuonna 2022 CAMELOT nimettiin Ruotsin vuoden ruusuksi ja se on saanut myös muita palkintoja ja tunnustuksia.

CAMELOT (vars andra namn är 'Invictus') är en modern ros, utvecklad av Jürgen Evers i ros företaget Rosen Tantau i Tyskland. Rosen lanserades år 2011. Den är en hybrid av klätterrosen KIR ROYAL och med undantag för blommans färg påminner rosorna mycket om varandra. CAMELOT är en frisk klätterros som växer ovanligt snabbt och kraftigt och kan bli 3,5 meter hög. Den är blommor kontinuerligt och dess blad är friskt gröna och glänsande.

Blomklasarna består av medelstora och fyllda blommor, färgen varierar från korall- till laxröd. Kronbladen har mörkrosa, tydliga markeringar. Även om blommorna är fyllda är de ändå relativt öppna och lockar både bin och andra pollinerande insekter. Knopparna är regntåliga, trasslar inte ihop sig. Rosen har svag eller medelstark doft, något citronaktig. Blomningen är riklig och långvarig, trots att varje enskild blomma inte håll fräsch alltför länge.

Medlemmarna i Norsk roseforening rapporterar något varierande om hur rosen remonterar, allt från svag återblomning till att den blommor ända tills frosten kommer. Enligt Rosen Tantau är rosens andra flor svagare än det första, men det kan förbättras om man i någon mån gallrar och klipper busken strax efter första blomningen. Blommorna putsar sig själva i och med att kronbladen faller till marken efter att de blommat över.

I Norge anses CAMELOT hårdig upp till zonerna H4-H5. Den kan frysa ner under vintern, men återhämtar sig bra. Den lämpar sig som klätterros mot en vägg eller vid en ställning av något slag, på en solig plats med god jordmån. Den är lättskött, kräver inga större ansträngningar av trädgårdsägaren, men vill gärna ha rikligt med tilläggsgödsel och bör beskäras regelbundet. Rosen Tantau beskriver rosen som mycket motståndskraftig mot mjöldagg och barkfläcksjuka/svartfläcksjuka.

Rosens namn kommer från det legendariska slottet Camelot, där kung Arthur höll hov och förhandlade med ridarna vid det berömda bordet. Den var årets ros i Sverige 2022 och den har fått flera priser och utmärkelser.

RUOTSIN VUODEN RUUSU 2026 – ÅRETS ROS I SVERIGE 2026 'Ydrerosen'

HÅKAN KJELLIN teksti ja kuvat/text och foto – ET käänös/översättning

Neljä eniten ääniä Facebook-ryhmässä "Vi som gillar Rosensällskapet SRS" ("Me, jotka tykkäämme Ruotin ruusu-seurasta SRS") saivat 'Jens Munk', 'Wasagaming', 'Ritausma' ja 'Ydrerosen'. Näistä Vuoden ruusuksi valikoitui ruusu-seuran hallituksen äänestyksen perusteella 'Ydrerosen'.

'Ydrerosen' (Roland Hermansson, Sverige, 2008) kukkii hyvin runsaasti pienin, vaaleanpunaisin, tertuissa sijaitsevin puolikerrannaisin kukin jatkuvasti pakkasiin asti. Kukat säilyvät pitkään tertuissa ja tuoksuvat hyvältä. Pensas lehtineen on terve ja kaunis. Käyttökelpoinen niin pensaana kuin köynnöksenäkin. Nostamme mielellään esiin tämän upean ruusun, joka sai runsaasti kiitosta Pohjoismaisen viikonlopun yhteydessä Bergenissä vuonna 2016.

Tätä maininnanarvoista ruusua kasvatetaan niin Islannissa ja Norjassa kuin Ruotsissakin. Norjassa sitä viljellään Ruotsin 3. ja 4. -vyöhykkeitä vastaavissa olosuhteissa, toistaiseksi ilman pakkasvaurioita. Todella pidetty ruusu, jota kannattaisi jakaa useammallekin ruusujenystävälle! Ruusu on tilattavissa Tanskasta Rosenpostenista.

Pari seuran jäsentä lähetti omat ehdotuksensa. Katie Kindblom kirjoitti "Äänestän 'Sophia Renaissancea', koska se on väriltään lämpimän keltainen ja tuoksuu ihanasti." Ja Susanne Blidborg kirjoitti: 'Alchymist'. Tämä ruusu ilahduttaa minua joka kesä auringonlaskun sävyillä, suloisella tuoksulla, ihanilla nupuilla ja tiiviisti kerrannaisilla kukilla. Sitä paitsi se on hiukan minua korkeampi. Taipuu somasti kaarelle kukkien painosta. Niinpä se saa anteeksi "haikaransäärensä!"

De fyra rosor som fick flest röster i Facebookgruppen "Vi som gillar Rosensällskapet SRS" var 'Jens Munk', 'Wasagaming', 'Ritausma' och 'Ydrerosen'. Styrelsen för Rosensällskapet röstade då på 'Ydrerosen' som Årets ros.

'Ydrerosen' (Roland Hermansson, Sverige, 2008) är en mycket rikblommig ros, som blommar kontinuerligt tills frosten kommer med stora klasar av små halvfyllda rosa blommor. God doft. Varje klase blommor länge och blommorna håller sig bra under tiden. Busken har ett vackert och friskt bladverk. Kan användas som buskros eller som klätterros. Vi vill gärna uppmärksamma denna fantastiska ros som under den nordiska rosenhelgen i Bergen 2016 fick mycket beröm för sitt stora odlingsvärde, den odlas både i Island, Norge och Sverige. I Norge har den odlats till motsvarande svenska zonerna 3 och 4, hittills utan frostsador. En mycket omtyckt ros. Den bör spridas till fler rosälskare! I dagsläget kan den beställas från Rosenposten i Danmark.

Ett par medlemmar skickade in sina förslag. Katie Kindblom skrev: "Jag röstar på 'Sophia Renaissance' för att färgen är varmt gul och den doftar helt underbart!"

Susanne Blidborg skrev: "'Alchymist'. Denna ros skänker mig en månads glädje varje sommar både med färger i solnedgångens kulörer, en ljuvlig doft, underbara knoppar och utsökt packade rosor med många blomblad. Dessutom har den en höjd som är strax över min. Böjer sig graciöst i bågar fyllda av blommor. Då förlåter jag dess storkben!"

'Rosa Mundi', jo ennen vuotta 1581. / 'Rosa Mundi', ålder okänd, före 1581.

TANSKAN VUODEN RUUSU 2026 – ÅRETS ROS I DANMARK 2026 'Rosa Mundi'

GERNER HAHN SØRENSEN teksti/text – ET suomennos/till finska – MV käännös ruotsiksi/översättning till svenska

'Rosa Mundi' on Tanskan ruusuyhdistyksen jäsenten valinta vuoden 2026 ruusuksi. Uutta oli, että vaali suoritettiin sähköpostiäänestyksellä. Kaikki jäsenet saivat äänestää sähköpostiviestissä annetuista viidestä vaihtoehdosta.

Ranskanruusu 'Rosa Mundi' on oletettavasti kaikkien nykyaikaisten raidallisten ruusujen esiäiti. Se kukkii kerran, mutta rehevästi, erikoisin, avoimin kukin, joissa on hienot raidat herkän vaaleanpunaisissa sävyissä. Tuoksu on miellyttävä ja vieno. Ruusu on yleensä melko terve. Se kasvaa tiiviiksi noin 120 x 120 senttimetrin kokoiseksi pensaaksi. Monet 'Rosa Mundi' -ruusut kasvavat omilla juurillaan ja lähettävät mielellään uusia versoja kaikkiin suuntiin.

'Rosa Mundi' utsågs till årets ros 2026 av rosensällskapet i Danmark, omröstningen förrättades på ett nytt sätt, via e-post. Alla medlemmar fick e-post där de fem nominerade presenterades, varefter man kunde svar med den ros man röstade på.

Den här gallicarosen anses vara urmodern för alla nutida randiga rosor. Den blommar endast en gång per säsong, men desto rikligare med speciella, öppna blommor med eleganta strimmor i olika rosa färgtoner. Doften är förfinad och angenäm, och rosen som sådan angrips sällan av sjukdomar. Den utvecklas till en kompakt buske på ungefär 120 x 120 centimeter. De flesta planteras på egen rot och skickar ut rikligt med rotskott åt alla håll.

Rosenparkenin alueella kasvaa vanhanajan ruusulajikkeita yhdessä monivuotisten perennojen kanssa. / I Rosenparkens rabatter är rosorna samplanterade med samplanterats med perenner av olika slag.

RUOTSIN RUUSUPUUTARHAT OSA 2/3

Göteborgin Rosarium – historiallisesti merkittävä ruusukokoelma ja kansainvälisesti arvostettu rosario

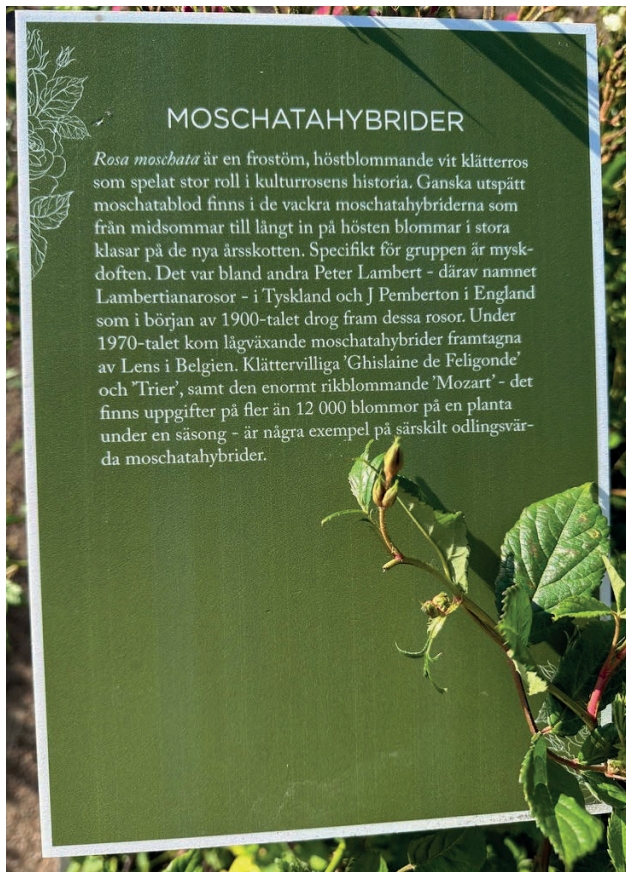
ROSTRÄDGÅRDAR I SVERIGE DEL 2/3

Göteborg rosarium – en historiskt betydelsefull samling av rosor, ett internationellt prisbelönat rosarium

PÄIVI HELMIÖ teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Göteborgin Rosarium sijaitsee kaupungin keskustassa Trädgårdsföreningenin museaalisessa puistossa, joka perustettiin vuonna 1842. Puisto on yksi Euroopan parhaiten säilyneistä 1800-luvun puutarhoista. Rosarium on

Göteborgs Rosarium ligger alldeles i stadens centrum, i en museal park med namnet Trädgårdsföreningen. Området ifråga är en av Europas bäst bevarade 1800-talsparker, den grundades 1842. Rosariet är en av de mest betydelsefulla

Ruusut on istutettu puutarhausujen ryhmittelyn mukaisesti. Kul-lakin alueella on ryhmästä kertova tietotaulu. / Rosorna är plantera-de i rabatter enligt de grupper som trädgårdsrosorna är indelade i. På varje område finns en informationstavla som berättar om grup-pen ifråga.

Pohjoismaiden merkittävimpiä julkisia ruusukokoelmia. Sen tarkoituksena on säilyttää historiallisia ja moderneja ruusulajikkeita sekä edistää niiden tutkimusta ja esittelyä yleisölle.

Trädgårdsföreningenin puisto muodostaa kokonai-suuden, jossa ruusutarhan lisäksi on laajoja nurmialueita, lampia, pergoloita, vanhoja puiden reunustamia polkuja sekä vanhoja rakennuksia, kuten Palmhuset-kasvihuone vuodelta 1878. Puisto luo voimakkaan kontrastin urbaanin kaupungin keskustalle.

Nykymuotoinen Rosarium rakennettiin vuonna 1987 pastori Göte Haglundin yksityiseen ruusukokoelmaan perustuen. Ruusutarhan suunnittelussa ja toteutuksessa haluttiin erityisesti tuoda esille lajikkeiden biologinen ja kulttuurinen tausta.

Kokoelma

Rosariumin kokoelma on laaja ja monipuolinen: siellä kasvaa yli 3 000 yksittäistä ruusua, jotka edustavat yli 1 200 lajia tai lajiketta. Istutusalueiden rakenteissa on huomioitu sekä kasvitieteelliseen luokittelu että viljeltyjen puutar-halajikkeiden ryhmittely. Jokaisella ruusulla on nimikyltti, johon on kirjattu ruusun nimi, ryhmä, jalostaja ja jalos-tusvuosi. Istutukset on suunniteltu siten, että vierailija voi seurata ruusujen jalostushistoriallista kehitystä kronologi-sesti tai ryhmittäin.

Upea Arvensis-hybridi 'Venusta Pendula' (Kordes 1928) kukkii per-golassa. / En stållig Arvensis-hybrid, 'Venusta Pendula' (Kordes, 1928) blommar i pergolan.

offentliga rossamlingarna i Norden. Dess syfte är att be-vara och presentera historiska och moderna rosor för all-mänheten samt att främja forskningen om dem.

Trädgårdsföreningen är en vidsträckt helhet med stora gröna gräsmattor, dammar, spaljévalv, gamla stigar flanke-rade av stora träd samt gamla byggnader, som Palmhuset – ett växthus från 1878. Området utgör en stark kontrast till stadens pulserande tätbebyggda centrum.

Rosariet fick sin nuvarande form år 1987 då det bygg-des upp kring en donation, prästen Göte Haglunds stora privata rossamling. I planeringen och förverkligandet av rosariet ville man speciellt ta fram de olika rosornas biolo-giska och kulturella bakgrund.

Samlingen

Rosariets samling av rosor är omfattande och mångsidig: där finns över 3 000 enskilda rosor som representerar över 1 200 arter eller sorter. Man har beaktat både botanisk klas-sificering och de odlade kulturrosornas sortgrupper när man byggt upp de olika rabatterna i rosparken. Varje ros är försedd med en namnskylt med rosens namn, rosgrupp, förädlare och det år rosen dokumenterats eller förädlats. Planteringarna har planerats så att en besökare lätt kan följa rosornas förädlingshistoria kronologiskt eller gruppvis.

I Göteborgs rosarium kan vi rent konkret se rosornas

Vahvakasvuiset köynnösrusut muodostavat näyttävän kujanteen ja tuovat samalla pystysuoraa struktuuria Rosparkenin vanhanajan ruusujen monimuotoiselle alueelle. / En effektiv allé bildas av starkväxande klätterrosor och ger samtidigt en lodrät struktur åt Rosparkens mångfaldiga rabatter med gammaldags rosor.

Göteborgin Rosariumissa näkee konkreettisesti ruusujen kehityksen ja jalostuksen kaaren 1800-luvulta nykyaikaan. Tämän mahdollistaa erityisen laaja, selkeästi ryhmitelty vanhojen ruusujen kokoelma. Rosariumissa säilytetään myös Programmet för odlad mångfald (POM)-projektin osana Ruotsin länsirannikon puutarhoista kerättyjen ruusujen kloonikokoelmaa, johon kuuluu useita harvinaisia vanhoja lajikkeita (<http://www.slu.se/pom>).

Rosariumin eri alueet

Ruusutarhan istutusalueet on integroitu puiston rakenteeseen taitavasti ja ne muodostavat laajoja muoto- ja värikokonaisuuksia. Köynnösrusut pergoloiden ympärillä rytmittävät istutuksia ja luovat niihin korkeuseroja. Suojaisimmat alueet tarjoavat näkymiä historiallisten lajikkeiden muodostamiin istutuksiin. Rosariumin polut on suunniteltu siten, että kävijä voi kulkea sen eri osien läpi vaihteittain – pienemmät polut johdattavat yksittäisten lajikkeiden lähelle, kun taas pääpolkujen näkymät avautuvat laajempiin istutusalueisiin.

Rosparken, jonka on suunnitellut Ulf Nordfjell, on Rosariumin keskusalue. Sen istutusalueet on muotoiltu ruusunnupun muotoon. Rosparkenissa kasvaa vanhanajan puutarharuusulajikkeita, muun muassa yli 90 erilaista ranskanruusua. Istutusalueiden eri osioissa lajikkeet on ryhmitelty niin, että ruusukantojen kehitys ja jalostuksen vaikutus näkyvät selvästi. Alueella on myös suojaisempia

utvecklingslinje från 1800-talet fram till idag. Det här är möjligt tack vare den synnerligen stora samlingen av gammaldags rosor i Rosparken. Rabatten Rosarvet är klonarkiv för Väst kustens rosor, de rosor som samlades in inom Pom-programmet (Programmet för odlad mångfald) i trakten, flera av dem är unika gamla sorter (<http://www.slu.se/pom>).

Rosariets olika områden

Rosariets rabatter är skickligt integrerade i Trädgårdsföreningens struktur, vidsträckta helheter i färg och form. Klätterrosorna i spaljbågarna ger helheten en viss rytm och åstadkommer omväxlande höjdskillnader. Mer skyddade områden erbjuder utsikt över rabatterna med gammaldags rosor. Gångarna i rosariet är planerade så att besökaren kan gå genom de olika delarna på olika sätt – de mindre stigarna leder till enskilda rosor, medan de bredare huvudstigarna ger en överblick över större rabatter.

Rosparken är planerad av Ulf Nordfjell och utgör rosariets centrala del. Rabatterna är utformade som en stor stilsrad rosknopp. Här växer gammaldags rosor, bland annat över nittio olika gallicarosor. I den stora rabattens olika delar kan man relativt lätt se olika rosgrupper, samtidigt kan man följa rosens utveckling och förädlingens inverkan. Där finns också mer skyddade rabatter där mer sällsynta och äldre sorter får växa i optimala förhållanden. Eftersom många gammaldags rosor är engångsblommande har man

Kiehtovan kaunis ranskanruusu 'Perle des Panachés' (Vibert 1845) variegata-värein. / 'Perle des Panachés' (Vibert, 1845), en förtjusande vacker variegata-färgad gallicaros.

Polyantha-ruusu 'Mrs R M Finch' (Finch 1923) kukkii Rosovalenin aluella, jossa kasvaa monia modernien ruusuryhmien ruusuja. / Polyantharosen 'Mrs R M Finch' (Finch, 1923) i Rosovalen tillsammans med många andra grupper av moderna rosor.

istutusalueita, joissa harvinaisia ja historiallisia lajikkeita kasvaa optimaalisissa olosuhteissa. Koska monet vanhanajan ruusut ovat kertakukintaisia, on samoihin penkkeihin istutettu myös eri aikaan kukkivia perennoja.

Oma huomioni kiinnittyi vanhanajan variegata-ruusulajikkeiden laajaan valikoimaan. Näiden ruusujen terälehtien monivärisyys luo visuaalisesti kiinnostavia kontrasteja ja yksityiskohtia. Kasvaessaan muiden kukkivien kasvien lomassa niiden erityinen kauneus korostuu.

Rosovalen on muotopuutarha-alue, jossa kasvaa modernien puutarharuusujen lajikeryhmiin kuuluvia ruusuja, kuten teehybrideitä ja floribundaruusuja, sekä muita matalampia lajikkeita, kuten kiina- ja myskiruusuja. Alueella on pergoloita ja pylväitä, joissa kasvaa kookkaita köynnösruusuja. Ne toimivat istutusryhmien taustana ja luovat niihin korkeuseroja ja visuaalisia kontrasteja. Kävelyreitit on suunniteltu siten, että eri ruusuryhmät avautuvat näkyviin vaihteittain. Jokaisesta ryhmästä löytyy siitä kertova tietotaulu.

Rosovalen-alueen takana kasvaa pohjoismaiden suurin kokoelma laji- ja villiruusuja ja niiden hybridejä. Ruotsin Ruususeuran Göteborgin paikallisosasto vastaa niiden hoidosta.

Kasvuolosuhteet ja ilmasto

Göteborg sijaitsee Ruotsin länsirannikolla merellisen ilmaston alueella. Siellä on suhteellisen leudot talvet ja tasaiset lämpötilat verrattuna mannermaisiiin alueisiin. Merellinen

även planterat perenner i rabatterna, perenner som blommar vid olika tider.

Min egen uppmärksamhet fångades av det stora urvalet av gammaldags variegata-rosor. De här rosornas kronblad uppvisar en färgvariation som skapar intressanta visuella kontraster och detaljer. Deras speciella skönhet framhävs när de får växa i rabatter bland andra perenner.

Rosovalen är ett formellt utformat område där olika sortgrupper av moderna rosor har planterats. Där finns tehybrider och floribundor, samt också lägre sorter som kinarosor och myskrosor. Många rosbågar och pelare täcks av storvuxna klättersor som bildar bakgrund, skapar höjdskillnader och visuella kontraster till rabatterna. Vandringsrutterna har planerats så att olika öppnar sig för besökaren, den ena efter den andra. Det finns informationstavlor för varje rosgrupp.

Bakom rosovalen finns Nordens största samling av vildrosor och ursprungsarter, med många hybrider. För skötseln av den delen ansvarar Göteborgs Rosensällskap som är lokalavdelning inom Rosensällskapet SRS.

Klimat och miljö

Klimatet i Göteborg är typiskt för västra Sverige, ett havsklimat med tämligen milda vintrar och relativt jämna temperaturer jämfört med ett fastlandsklimat. Det maritima klimatet jämnar ut temperaturskillnaderna, vilket är till fördel för rosor. Det urbana mikroklimatet i

'La France', ensimmäinen tehybridiruusu, jalostettiin vuonna 1867, mikä aloitti samalla uusien ruusuryhmien aikakauden. / 'La France', den första tehybriden som togs fram 1867 och startade en ny era inom rosförädlingen.

ilmasto tasaa lämpötilavaihteluita, mikä on ruusuille suotuisaa. Lisäksi puiston urbaani mikroilmasto — vanhojen puiden suojat ja rakennusten läsnäolo — vähentää tuulen vaikutusta ja tasoittaa lämpötilavaihteluita keväisin ja syksyisin. Nämä olosuhteet mahdollistavat Rosariumin laajan lajikevalikoiman pärjäämisen pohjoisissa olosuhteissa.

Luonnonmukainen hoito

Vuodesta 2000 Göteborgin Rosariumissa on käytetty pelkästään luonnonmukaisia hoitomenetelmiä. Se oli yksi maailman ensimmäisistä rosarioista, jossa luovuttiin synteettisistä kemiallisista torjunta-aineista ja keinolannoitteista. Rosariumissa käytetään biologisia lannoitteita ja kasvinsuojelumenetelmiä. Hoito pohjautuu luonnollisen ekosysteemin hyödyntämiseen hyödyllisten eläinten, hyönteisten ja mikrobien avulla. Sittenkin Rosarium onkin mainittu maailman suurimmaksi luonnonmukaisesti hoidetuksi ruusutarhaksi. Ekologiset toimintatavat ovat osaltaan turvanneet alueen korkean monimuotoisuuden ja terveiden lajikekokoelmien säilymisen.

Kansainvälinen tunnustus ja tapahtumat

Rosarium sai World Federation of Rose Societiesin myöntämän Award of Garden Excellence -tunnustuksen vuonna 2025. Tunnustus myönnetään rosarioille, jotka täyttävät korkeat kansainväliset vaatimukset kokoelman laadun,

Multiflora-hybridi 'Trappendalrosen' (Gunnar Krag 2002) kukkii korkeuksissa Rosovalen-alueen taustalla. / Multiflorahybriden 'Trappendalrosen' (Gunnar Krag, 2002) blommar högt uppe bakom Rosovalen.

Trädgårdsföreningen – det skydd som gamla stora träd och byggnader ger – gör att vindarna inte ligger på med kraft och planar också ut temperaturerna under vår och höst. De här omständigheterna gör att många olika rosor klarar sig väl i rosariet i den nordliga miljön.

Ekologisk skötsel

Sedan år 2000 drivs Göteborgs Rosarium helt ekologiskt. Man avstod då från kemiska bekämpningsmedel och från konstgödsel som ett av de första rosarierna i världen. I rosariet används endast biologisk gödsel, främst från ko och höns, och biologiska bekämpningsmedel. Skötseln baseras på ett fungerande ekosystem med nyttodjur, insekter och mikrober. Numera talar man också om Göteborgs Rosarium som världens största ekologiskt skötta rosträdgård. Alla de här ekologiska metoderna har också för sin del bidragit till områdets biologiska mångfald och till att hålla samlingarna friska och fria från angrepp av olika slag.

Internationellt erkännande och evenemang

Göteborgs Rosarium tilldelades sommaren 2025 den ärevärdiga utnämningen "Award of Garden Excellence" av WFRS, World federation of Rose Societies. Hederspriset förlänas rosarier som uppfyller höga internationella krav på kvalitet, upprätthållande och kulturell betydelse. Här i rosariet ordnas också varje år Rosenfesten i slutet av juni.

Centifolia variegata on nimensä mukaisesti 'Belle des Jardins' (Vibert 1845). / Centifolia variegata är verkligen 'Belle des Jardins', trädgårdens skönhet (Vibert, 1845).

ylläpidon ja kulttuurisen merkityksen osalta. Rosariumissa järjestetään myös vuosittain Rosenfesten, ruusun juhlapäivä, kesäkuun lopulla. Silloin rosarion laajuus ja ekologinen hoito nousevat esiin opastetun ohjelman, luentojen ja näyttelyiden kautta.

Lopuksi

Göteborgin Rosarium on ainutlaatuinen yhdistelmä historiallista puutarhaperinnettä, ekologista viljelyä ja tieteellistä lajikedokumentointia. Sen sijainti taidokkaasti maisemoidussa kulttuurihistoriallisessa puistossa tuo esiin ruusujen kauneuden ja mahdollistaa samalla akateemisen tarkastelun.

Rosariumin laajuus, vanhojen ruusuryhmien kattavat lajikekokoelmat, pitkäjänteinen ekologinen hoito ja osallistuminen POM-projektiin ovat esimerkki siitä, kuinka ruusujen monimuotoisuutta voidaan säilyttää ja esitellä pohjoisessa ilmastossa. Rosarium on ruusunystävälle ikimuistoinen vierailukohde, johon tutustumiseen kannatta varata aikaa.

Korjaus (ET): Ruusunlehden edellisessä numerossa 1/2026 julkaistussa sarjan ensimmäisessä osassa on kuvatekstissä sivulla 33 virheellinen tieto: 'Ydrerosen', kuten artikkelin muutkin kuvat, on Päivi Helmiön ottama.

Då hyllas blommornas drottning och man kan uppleva rosariet, likaså den ekologiska skötseln, i hela dess utsträckning genom guidade vandringar, föreläsningar, seminarier och utställningar.

Avslutningsvis

Göteborgs Rosarium är en unik kombination av historisk trädgårdstradition, ekologisk odling och vetenskaplig sortdokumentering. Dess läge i den fenomenalt uppbyggda landskapsarkitektoniska helheten Trädgårdsföreningen lyfter fram rosornas skönhet och möjliggör på samma gång en akademisk observation.

Rosariet är vidsträckt. De omfattande samlingarna av gammaldags buskrosor, den långsiktiga ekologiska skötseln och deltagandet i Pom-projektet är utomordentliga exempel på hur man kan bevara och presentera rossläktets mångfald i ett nordiskt klimat. Göteborgs Rosarium är ett besöksmål som länge stannar kvar i minnet hos varje vän av rosor, och det är absolut värt att reservera ordentligt med tid för ett besök.

Rättelse (ET): I föregående nummer av Rosenbladet, nummer 1/2026 där första delen av den här serien publicerades, ingick en felaktig information i bildtexten på sidan 33: 'Ydrerosen' har fotograferats av Päivi Helmiö, liksom också alla andra bilder i artikeln.

Äänestä suosikkiruusuasi!

Ruususeuran jäsenillä on tilaisuus ehdottaa ja valita Vuoden suosikkiruusu 2027. Se pääsee valokeilaan yhdessä Vuoden ruusun kanssa. Voit ehdottaa omassa pihassa tai jossakin muualla kasvavaa ruusua.

Mikä on Vuoden ruusu ja mikä Suosikkiruusu?

- Vuoden ruusu on seuran hallituksen valitsema. Vuoden ruusuksi on usein valittu kasvattamisen arvoinen Suomessa jalostettu tai löytöruusu.
- Suosikkiruusuksi jäsenet saavat ehdottaa mitä tahansa ruusua, josta itse pitävät.

Onko äänestäneille luvassa palkintoa?

- Palkintona on ilo, jonka saa jakaessaan omia kokemuksiaan muiden harrastajien kanssa.

Rösta fram din favoritros!

Rosensällskapets medlemmar har möjlighet att föreslå och att utse Årets favoritros 2027. Den lyfts upp i rampljuset jämsides med Årets ros. Du kan föreslå en ros som du själv har eller en som du har sett på någon annan plats.

Vad är Årets ros och vad menas med Favoritros?

- Årets ros har valts av rosensällskapets styrelse. Den är ofta vald för att den är odlingsvärd, framtagen i Finland eller en fyndros.
- Rosensällskapets medlemmar kan föreslå vilken ros som helst till Favoritros, en ros som de själva tycker om.

Delas det ut priser till dem som röstar?

- Glädjen över att få dela sina erfarenheter med andra hobbyodlare är det enda "pris" som delas ut.

Mihin ehdottajan tulisi kiinnittää huomiota, kun tekee ehdotuksen?

- Ehdottajan tulisi kertoa, miksi kyseinen ruusu on hänen suosikkinsa ja miksi hän suosittelee sitä muillekin.
- Ehdotukseen tulee liittää ruusun nimi ja vähintään yksi tunnistettava kuva ruususta.

Miten kilpailussa edetään sen jälkeen, kun jäsenet ovat lähettäneet ehdotuksensa?

- Hallitus karsii kohtuullisen määrän ehdokkaita, joista jäsenet pääsevät äänestämään.
- Jos ehdotuksia tulee kohtuullinen määrä alkukarsintaa ei tarvita.
- Jäsenet äänestävät valituista voittajan – vain yhdelle ruusulle voi antaa äänensä.

Vad bör den som föreslår en ros fästa vikt vid i sitt förslag?

- Förslagsställaren bör berätta varför just den här rosen är en favorit och varför hen rekommenderar den för andra.
- Rosens officiella namn bör bifogas, likaså minst en bild som klart visar rosens utseende.

Hur fortskrider nomineringarna efter att medlemmarna har sänt in sina förslag?

- Styrelsen går genom förslagen och tar fram ett måttligt antal nominerade som medlemmarna kan rösta på.
- Om de givna förslagen är få behövs ingen nomineringsomgång.
- Medlemmarna röstar fram en vinnare bland de nominerade – man kan rösta på endast en ros.

Säännöt – Regler

1. Suomen Ruususeuran jäsenet voivat ehdottaa ruusuja.
1. Endast medlemmar i Finska Rosensällskapet kan föreslå rosor.
2. Ruusun tulee olla suurimmassa osassa Suomea menestyvä ja terve (ainakin vyöhykkeillä 3–4)
2. Den föreslagna rosen bör vara frisk och klara sig i största delen av Finland (åtminstone växtzonerna 3–4)
3. Ehdotusten tulee olla perillä viimeistään 1.8. sähköpostitse hallitus@ruususeura.fi tai kirjeitse: c/o Suomen Ruususeura, Itäinen härkäkuja 9, 02580 Siuntio.
3. Förslagen skall vara inlämnade senast 1 augusti, via e-post: hallitus@ruususeura.fi eller brevledes: c/o Finska Rosensällskapet, Östra oxgränden 9, 02580 Sjundeå.
4. Ehdotukseen liitetään ainakin yksi hyvä kuva sekä hyvä perustelu, miksi kyseistä ruusua ehdotetaan suosikkiruusuksi.
4. Förslaget bör innefatta minst en bra bild och en god motivering tillvarför rosen förtjänar att bli Årets favoritros.
5. Tieto ”kilpailusta” julkaistaan Ruusunlehdessä numero 2, verkkosivuilla sekä Ruususeuran Facebook-ryhmässä ja Ruusukeskustelua-Facebook-ryhmässä.
5. Information om hur utnämningen går till finns i Rosenbladet nr 2, på Rosensällskapets webbplats och Facebook-grupp och i Facebook-gruppen Ruusukeskustelua.
6. Hallitus valitsee eniten ehdotuksia saaneista enintään 5 ehdokasta, joista jäsenet voivat äänestää mieleistään. Suljetaan pois ruusut, jotka ovat olleet ”Vuoden ruusuna” viimeisten 10 vuoden aikana, samoin tiedossa olevat tulevien vuosien ”Vuoden ruusut”. Nämä ehdokkaat julkaistaan Ruusunlehdessä 3, verkkosivuilla sekä seuran Facebook-sivuilla ja FB:n Ruusukeskustelua ryhmässä.
6. På basen av de inlämnade förslagen nominerar styrelsen högst fem rosor, de som fått flest förslag, som går vidare till medlemsomröstningen. Uteslutna är rosor som har varit ”Årets ros” under de senaste tio åren och de som kommer att vara ”Årets ros” under de kommande åren. De rosor som deltar i medlemsomröstningen publiceras i Rosenbladet nr 3, på webbplatsen, Rosensällskapets på Facebook-sidorna och Facebook-sidan Ruusukeskustelua.
7. Jäsenet voivat äänestää sähköpostin, postin ja Facebookin kautta (jäsenyys tarkistetaan) viimeistään 15.12. Eniten ääniä saanut voittaa.
7. Rosensällskapets medlemmar kan rösta via e-post, med brev eller kort och Facebook-sidorna senast 15.12. (medlemskapet kontrolleras). Den ros som får flest röster blir Årets favoritros.
8. Tieto voittaneesta ruususta julkaistaan esittelyineen Ruusunlehdessä 1/2027 rinnakkain ”Vuoden ruusun” kanssa.
8. Den vinnande rosen med bild och beskrivande text presenteras i Rosenbladet nr 1/2027 jämsides med Årets ros”.

Street Art Walk.

Lomamatka Australiaan 1.–24.11.2025

En semesterresa i Australien i november 2025

AULIS RÄSÄNEN teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Saavuimme 4. marraskuuta 2025 poikani perheen luo Sydneyn Prospektiin. Sää oli aurinkoinen, mutta lämpötila sopiva suomalaisille.

Ensimmäisen viikon lopulla menimme Blue Mountains National Parkiin. Siellä oli aivan mahtavat maisemat kalliojyrkänteineen ja laaksoineen. Yön vietimme Katoomban kaupungissa. Aamulla ihastelimme kaupungin Street Art Walk -alueen muraaleja.

Seuraavana päivänä kävimme Blackheathin kaupungin Campbell rhododendron -puistossa – kyllä oli valtavan paljon upeita rhodoja. Sitten siirryimme kohti länttä Windeyerin kylään, jossa yövyimme vanhassa majoituspaikaksi muutetussa junavaunussa. Sen pihalla näimme ensimmäiset kengurut ja myöhemmin näimme niitä paljon lisää.

Sunnuntaiaamuna lähdimme ajamaan Mount Tomahin kylään, jossa pääsimme tutustumaan Blue Mountains Botanic Gardens -kasvitieteelliseen puutarhaan. Alueella näimme valtavasti erilaisia puita, pensaita ja kukkia. Käveltyämme päivän kuumassa auringonpaisteissa päätimme lähteä uupuneina kohti Prospectia.

Seuraavat kaksi viikkoa oli jopa tukalan lämmintä. Niinpä kiertelimme ympäri Sydneyn ruusupuistoja. Matkalla näimme ruusuja ja muita istutuksia myös monen talon pihalla. Meidän iloksemme jakarandapuut kukkivat upeasti lilan väreissä. Sydneystä etelään, Moore Park Rose Gardensissa, oli ryhmä-, pensas-, köynnös- ja runkoruusuja.

Aikamme kului nopeasti ja oli lähdettävä pitkille lennoille kohti koti Suomea.

Vi anlände 4 november till min sons familj i förorten Prospect i Sydney. Vädret var soligt, men temperaturen var behaglig för finländare.

I slutet av vår första vecka i landet åkte vi till nationalparken i Blue Mountains. Naturen där är mäktig med branta bergssluttningar och djupa dalar. Vi tillbringade natten i staden Katoomba. På morgonen beundrade vi muralmålningarna i området Street Art Walk i staden.

Följande dag vandrade vi omkring i stadsdelen Blackheath i rhododendronparken Campbell – och oj så många alldeles ståtliga rhododendronbuskar det finns där. Därefter tog vi oss västerut till byn Windeyer där vi övernattade i en gammal järnvägsvagn som gjorts om till inkvartering. Där på gården såg vi de första kängururna och senare såg vi en hel del sådana djur.

På den första söndagens morgon i Australien körde vi till byn Mount Tomah, där vi kunde bekanta oss med den botaniska trädgården Blue Mountains Botanic Garden. Vi såg en nästan oändlig mängd av olika träd, buskar och blommor. Vi gick omkring en hel dag i gassande hett solsken och på kvällen beslöt vi oss för att, helt utmattade, bege oss tillbaka till Prospect.

De följande två veckorna levde vi i en verklig hetta. Vi åkte runt i rosparkerna i Sydney och vi betraktade också ros- och andra planteringar i privata trädgårdar. Till vår stora glädje blommade jakarandaträden i förtjusande lila färgtoner. Söder om Sydney, i Moore Park ligger en rosträdgård med både rabbatt- och buskrosor samt uppstammade rosor.

Tiden gick snabbt och alltför tidigt var det dags för de långa flygresorna hem till Finland.

Campbell Rhododendron.

Moore Park Rosegarden.

Moore Park Rosegarden.

Suomen suurin ulkoilmatapahtuma Avoimet Puutarhat järjestetään 5. heinäkuuta 2026 ilmastotyön merkeissä teemanaan "Ilmastoviisas puutarha". Ruusuharrastajien puutarhoissa on tänäkin vuonna teemana tietenkin myös ruusut!

Yksi Pikku-Visalan ruusupuutarhan kaunottarista. / En av skönheter-na i Pikku-Visalas rosträdgård.

Pikku-Visalan ruusupiha

Aulis Räsänen Kylätie 104 As.1, 17780 Harmoinen
puh. 040 716 5903

Pikku-Visalan ruusupiha on avoinna tapahtumapäivänä. Pihassa paljon pensasruusuja, köynnösrusuja, pioneja ja perennoita.

Pikku-Visalas rosgård

Aulis Räsänen Kylätie 104 As.1, 17780 Harmoinen
tfn. 040 716 5903

Pikku-Visalas rosgård är öppen under evenemangsdagen. Här finns många buskrosor, klängrosor, pioner och andra perenner.

Pentin puutarha

Pentti Säynäväjärvi Takamaantie 16, 33480 Ylöjärvi
puh. 0400 731 399, s-posti pentti.saynavajarvi@gmail.com

Pentin puutarhassa, 2 000 neliömetrin omakotitalon pihassa, on yli 150 erilaista löytö-, pensas- ja perinnerusua, lisäksi, omena-, kirsikka- ja luumupuuta, perennoja, pioneja, havuja, marjapensaita ja kotimaisia alppirusuja. Tervetuloa – kevään terveisin Pentti!

Penttis trädgård

Pentti Säynäväjärvi Takamaantie 16, 33480 Ylöjärvi
tfn. 0400 731 399, e-post: pentti.saynavajarvi@gmail.com

I Penttis trädgård, på en 2 000 kvadratmeter stor egnahemshus-tomt, finns över 150 olika fyndrosor, buskrosor och traditionella

Det största utomhusevenemanget i Finland, Öppna trädgårdar, äger rum 5 juli 2026 i klimatarbetets tecken med temat "Klimatsmart trädgård". Och vi rosamatörer har förstås även i år rosor som vår röda tråd!

Pentin puutarhan upeat kuunliljat. / Fantastiska funkior i Penttis trädgård.

rosor. Dessutom har vi äppelträd, körsbärs- och plommonträd, perenner, pioner, barrväxter, bärbuskar och inhemska rhododendron. Välkomna! Värliga hälsningar från Pentti!

Pienessä ruusutarhassa. / I den lilla rosträdgården.

Pieni ruusutarha

Päivi Helmiö, Röntämäenkatu 10, Turku
Instagram @pienirusutarha

100-vuotiaan talon pienellä kaupunkipihalla kasvaa noin 250 eri ruusulajiketta, kurjenpolvia, kärhöjä ja paljon muuta kukkivaa. Pihaa kehystävät vanhat lehtipuut ja syreeniaita. Ruusuja on useimmista lajikeryhmistä ja niiden kukinta alkaa kesäkuussa jatkuen aina marraskuun pakkasiin. Pääosassa ovat vanhanajan ruusut ja moderneista lajikkeista englantilaiset

Austin-ruusut. Ruusupuutarha on muotoutunut nykyiselleen 14 vuoden aikana. Kivinen hiekkamaa suojaisessa etelärinteessä on hyvä kasvupaikka ruusuille. Maata parannetaan omalla kompostimullalla, lehtipuuhakkeella ja puuntuhkalla. Torjunta-aineita ei käytetä.

Den lilla rosgården

Päivi Helmiö, Röntämäkigatan 10, Åbo

Instagram @pieniruusutarha

På en liten tomt i staden samsas ett hundraårigt hus med ungefär 250 olika rosor, nävor, klematis och en hel del annat som blommar. Gården omges av gamla lövträd och en syrenhäck. Många rosgrupper är representerade, de börjar blomma i juni och håller på ända tills frosten kommer i november. Huvudrollen innehas av gammaldags rosor och bland de moderna sorterna dominerar engelska austinrosor. Rosträdgården har utformats till vad den nu är under fjorton års tid. Stenig sandjord på en skyddad sydsluttning är en ypperlig växtplats för rosor. Växtunderlaget förbättras med egen kompostjord, flis av lövträd och träaska. Inga bekämpningsmedel används.

Lutherin ruusutarha. / Luthers rosträdgård.

Lutherin Ruusutarha

Michael Luther Stundarsinkuja 4, 65450 Sulva

e-mail: michael.luther@netikka.fi

Ruusutarhani Sulvassa on avoinna 5.7. klo 12–17. tai sopimuksen mukaan. Puutarhassa on noin 500 erilaista ruusua villiruusuista pitkälle jalostettuihin Austin-ruusuihin. Kukinta kestääkin kesäkuun puolivälistä möhaiseen syksyyn. Uusin vuosittain osan ruusuista. Erityisesti vaikeiden talvien jälkeen, kuten tänä vuonna, tulee uusia ruusuja niiden tilalle, jotka eivät ole selviytyneet talve säähaasteista. Ruusut tovat puutarhassani pääroolissa, mutta myös perennat, daaliat, liljat ja gladiolukset täydentävät istutuksia.

Avoimet puutarhat -tapahtuma tarjoaa oivan tilaisuuden tarkastella ruusujen pärjäämistä haastavissa olosuhteissa. Kerron mielellään kokemuksistani ja myyn kestäviä pensasruusuja Ruususeuran hyväksi. Jos liikut näillä main, olet sydämellisesti tervetullut Lutherin puutarhaan.

Luthers Rosenträdgård

Michael Luther Stundarsgränden 4 65450 Solf

e-post: michael.luther@netikka.fi

Min rosträdgård i Solf är också i år öppen den 5.7. kl. 12–17. eller enligt överenskommelse. I trädgården finns ca 500 olika rosor med variation från vildrosor till långt förädlade Austinrosor. Rosblomningen sträcker sig därför från mitten av juni till senhösten. Varje år förnyar jag en del av rosorna. Speciellt efter en svår vinter som vi nu har haft kommer det in nya rosor

i stället för dem som inte klarat vinterns vedermödor. Fokus i trädgården är på rosor, men det finns också många olika perenner, dahlior, liljor och gladioler som komplement till rosorna.

Den öppna trädgårdsdagen är ett utmärkt tillfälle att se hur olika rosor klarar sig också i utmanande förhållanden. Jag delar gärna med mig av mina erfarenheter och säljer också en del härdiga buskrosor till förmån för Rosensällskapet. Om du har vägarna förbi är du hjärtligt välkommen till Luthers Rosenträdgård.

Björkelundin ruusutarha

Inger Kullberg Porkkalantie 1063, 02480 Kirkkonummi

puh. 040 548 8906, e-post: inger.kullberg@gmail.com

Björkelundin ruusutarha on 1,3 hehtaarin suuruinen ja sijaitsee Porkkalanniemiellä. Puutarha on ollut omistuksessa vuodesta 1970, jolloin ostimme mieheni kanssa vanhan omakotitalon tuhannen neliön tontteineen. Kun ruusuharrastuksemme pääsi vauhtiin, ostimme lisää maata saadaksemme ruusuille lisää tilaa. Nykyisin hoidan puutarhaa yksin. Kasvatan myös perennoja, pensaita ja puita, kärhöjä, kesäkukkia sekä pienimuotoisesti vihanneksia.

Minulla on eri ryhmiin kuuluvia ruusuja, näin kukinta kestää mahdollisimman pitkään. Pyrin hoitamaan kasveja myrkyttövästi luonnon hyvinvoinnin vuoksi.

Puutarhani on avoinna 5. heinäkuuta klo. 12–17. Muulloinkin voi tulla käymään erikseen sovittaessa.

Björkelunds Rosengård

Inger Kullberg Porkkalavägen 1063, 02480 Kyrkslätt

tel. 040 548 8906, e-post: inger.kullberg@gmail.com

Björkelunds Rosengård är ca 1,3 ha stor och är belägen på Porkkala udd. Min man och jag har ägt trädgården sedan 1970 då vi köpte ett gammalt egnahemshus med tillhörande tomt på 3 000 kvadratmeter. När vårt intresse för rosor tog fart köpte vi mera mark för att få plats för rosor. Numera

är jag ensam om att sköta trädgården. Dessutom odlar jag perenner, buskar och träd, klematis och sommarblommor. Jag odlar också grönsaker i liten skala. Jag har rosor från olika grupper för att få så lång blomningstid som möjligt. Jag försöker odla giftfritt för att naturen skall må bra.

Jag håller Öppen trädgård den 5 juli kl. 12–17. Andra tider är det möjligt att besöka Rosengården enligt överenskommelse.

Seuraavissa kohteissa poikkeava päivämäärä:

Perinteinen kaikille **avoin ruusutarhatapaaminen Lauri Korpijaakolla** keskiviikkona 24.6. klo 11. Meille voi tulla milloin vain – tervetuloa!

Koivutie 7 Hämeenkyrö puh. 050 496 6155

Laurin puutarhan jälkeen mennään **Maria Aholan ruusupihalle** Kyröskoskelle Etelätie 30. Tervetuloa.

Ett besöksmål med avvikande öppenhållningstid:

Den traditionella, för allmänheten **öppna rosträdgårdsträffen hos Lauri Korpijaakko** hålls onsdagen den 26 juni klockan 11. Till oss kan man komma när som helst – välkomna.

Koivutie 7, Tavastkyro tfn 050 496 6155.

När besöket hos Lauri är avslutat den 26 juni beger vi oss till **Maria Aholas rosträdgård** i Kyröskoski (Kyröfors), Etelätie 30. Välkomna.

Pirkanmaan paikallisryhmä**Kesäretki 10.7.**

Lähtö **klo 7** Ylöjärveltä **Kauppakeskus Elon** parkkipaikalta, Elotie 1, huoltoaseman puoleisesta päästä (autot voi jättää Kauppakeskuksen parkkipaikalle). Omakustanteinen aamukahvitauko **Jalasjärven Juustoportilla** noin 8.30.

Ajamme **Sulvaan**, jossa Buffet-lounas **Ravintola Hemmerissä**, lounaan jälkeen tutustumme puheenjohtajamme **Michael Lutherin** puutarhaan. Samalla alueella voimme myös tutustua yhteen Suomen parhaista kotiseutumuseoista.

Paluumatkalla ajamme **Karvialle Anne Mattilan Taidekahvilaan**, jossa kahvit ja pulla sekä tutustuminen taidenäyttelyyn.

Retken hinta osallistujamäärästä riippuen **55–70 €**.

Hintaan sisältyy kuljetus, Buffet-lounas, kahvit ja taidenäyttelyyn tutustuminen Anne Mattilan Taidekahvilassa.

Ilmoittautuminen ja mahdolliset erikoisruokavaliot 4.7.2026 mennessä:

Pentti Säynäväjärvi puh. 0400 731 399
s-posti: pentti.saynavajarvi@gmail.com

Aulis Räsänen puh. 040 7165 903
s-posti: allurasanen@hotmail.com

Lokalgruppen i Birkaland**Sommarutflykt 10 juli**

Avfärd **klockan 7** från Ylöjärvi, parkeringsplatsen vid **köpcen-tret Elo**, Elovägen 1, nära servicestationen (bilarna kan lämnas på köpcen-trets parkeringsplats). Vi håller paus för morgonkaffe cirka 8.30 i **Jalasjärvi på Juustoportti**, var och en betalar själv.

Vi kör därefter raka vägen till **Solf**, där vi äter buffélunch på **restaurang Hemmer**, varefter vi besöker vår ordförandes, **Michael Luthers**, trädgård. På samma område kan vi också bekanta oss med ett av Finlands bästa hembygds museer, **Stundars**.

På återvägen kör vi in till **Karvia, Anne Mattilas konstcafé**, där väntar kaffe med bulle och vi bekantar oss också med konstutställningen där.

Utflyktens pris blir **55–70 euro**, beroende på antalet deltagare. I priset ingår bussresan, buffélunchen, eftermiddagskaffet och inträdet till konstutställningen i Karvia.

Anmälan och uppgifter om eventuell specialdiet senast 4 juli till:

Pentti Säynäväjärvi, tfn 0400 731 399
e-post pentti.saynavajarvi@gmail.com

Aulis Räsänen tfn 040 716 5903
e-post allurasanen@hotmail.com

Jäsenyyt pohjoismaisissa ruususeuroissa

Maksa jäsenenmaksu ja ilmoita nimesi ja osoitteesi jäsenrekisterin pitäjille niin saat jäsenyyden alla mainittuihin ruususeuroihin.

Muistathan maksaa euroissa ja käyttää IBAN-koodia niin ei tule ylimääräisiä pankkikuluja. Jäsenmaksu on kunkin maan valuutassa, koska valuuttakurssit vaihtelevat.

Finska Rosensällskapet

Finska Rosensällskapet: 35 euro
IBAN FI46 4055 3120 0331 47
BIC-KOD HELSFIHH
Kontaktperson: Leena Voutilainen
jasenasiat@ruususeura.fi

Det Danske Rosenselskab

Enkeltmedlemskab af
Det Danske Rosenselskab koster 350 kr
Kontaktperson: Birgit Højrup
kasserer@detdanskerosenselskab.dk

Garðyrkjufélag Islands

Garðyrkjufélag Islands: 6800 ISK till Garðyrkjufélag Islands (Islands trädgårdsförening) + 1000 ISK till Rósaklubbúr
IBAN: IS30 0512 2600 5701 57016 965-39
BIC-KOD: GLITISRE
Kontaktperson: Elin Helga Gunnarsdóttir
gardurinn@gardurinn.is

Medlemskap i de nordiska rosensällskapen

Genom att betala in medlemsavgiften på något av nedanstående konto och meddela namn och adress till medlemssekreteraren blir du medlem i önskat Rosensällskap.

Kom ihåg att betala i Euro och använda IBAN och BIC-Kod så blir det inga bankavgifter. Avgiften står i det egna landets valuta eftersom valutorna fluktuerar.

Norsk Roseforening

Medlemsavgift: 450 NOK
IBAN: NO60 0530 4408 555
BIC-KOD: DNBANOKKXXX
Kontaktperson: Ingunn Lian Nylund
medlem@norskroseforening.no

Svenska Rosensällskapet

Svenska Rosensällskapet: 250 kr,
Familjemedlemskap 375 kr.
Betala till bankgiro 5035-5973
IBAN: SE19 8000 0815 0569 4446 8336
KOD: SWIFT/BIC: SWEDSESS
Kontaktperson: Karin Wallin
medlemsregistret@svenskarosensallskapet.se

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Perustettu – Grundat 1989

www.ruususeura.fi

Jäsenyydet – Medlemskap

Puutarhaliitto ry

Nordisk Rosenselskab

The World Federation of Rose Societies

Puheenjohtaja – Ordförande

Michael Luther
puheenjohtaja@ruususeura.fi

Taloudenhoitaja – Kassör

Jaana Järvinen/Simetra Oy
jaana.jarvinen@simetra.fi

Sihteeri – Sekreterare

Margareta Hägg
Puh. 040 551 4272
sihteeri@ruususeura.fi

Jäsenrekisterin hoitaja –

Medlemsansvarig

Leena Voutilainen
jasenasiat@ruususeura.fi

Seuran julkaisujen tilaukset – Beställning av

Rosensällskapetets publikationer

tilaus@ruususeura.fi

Verkkosivut – Webbsidorna

Michael Luther
michael.luther@netikka.fi

Facebook ja/och Instagram

Jukka Kallijärvi
jpkarvi@yahoo.co.uk
Puh. 045 884 8686

Nordisk Rosen Information (NRI) -toimittaja/redaktör

Inger Kullberg
inger.kullberg@kolumbus.fi

Helsingin paikallisryhmä –

Helsingfors lokalgrupp

Maila Klemettinen
Puh. 040 838 1497
mailakle@gmail.com

Oulun paikallisryhmä –

Uleåborgs lokalgrupp

Matti Kulju
Puh. 044 335 7440
m.kulju@kolumbus.fi

Pirkanmaan paikallisryhmä

Pentti Säynäväjärvi
Puh. 0400 731 399
pentti.saynavajarvi@gmail.com

Aulis Räsänen

allurasanen@hotmail.com

Turun seudun paikallisryhmä –

Åbonejdens lokalgrupp

Päivi Helmiö
pieniruusutarha@gmail.com

Liittyminen, osoitteenmuutos ja eroamisilmoitus

Hae jäsenyyttä täyttämällä verkkolomake seuran sivuilla osoitteessa ruususeura.fi/jasenyys/. Jäsenmaksu vuonna 2025 35 euroa.

Kun muutat, ilmoita jäsenrekisterin hoitajalle vanha ja uusi osoite mahdollisimman pian, jotta saat seuraavan Ruusunlehden oikeaan paikkaan.

Eroamisilmoitus lähetetään niinkään jäsenrekisterin hoitajalle.

Tietosuojaseloste on luettavissa Suomen Ruususeuran verkkosivuilla ruususeura.fi.

Jäsenten tunnussana, joilla pääsee lukemaan Ruusunlehteä verkossa: **IloPPM2010**

Anslutning, adressförändring och anmälan om utträde

Anhåll om medlemskap genom att fylla i formuläret på Rosensällskapetets webbplats ruususeura.fi/sv/, Om oss, Medlemskap. Medlemsavgiften år 2025 är 35 euro.

När du flyttar meddela då både din gamla och din nya adress till den medlemsansvariga så fort som möjligt, för att Rosenbladet skall nå dig på rätt adress.

Anmälan om utträde sänds också till den medlemsansvariga.

Data skyddsbeskrivningen i sin helhet finns att läsa på Finska Rosensällskapetets webbplats ruususeura.fi.

Lösenord för låst material, bl.a. Rosenbladet på webbplatsen: **IloPPM2010**

RUUSUNLEHTI • ROSENBLADET • 2/2026 • 39. vuosikerta – årgång • ISSN 1455-8106

Ilmestymisaikataulu – Utgivning

Lehti ilmestyy helmi-, touko-, syys- ja joulukuussa. / Rosenbladet utkommer i februari, maj, september och december.

Aineisto – Material

Lehteen tarkoitettu aineisto pyydetään lähettämään 1.1., 1.4., 4.8. ja 29.9. mennessä päätoimittajalle.

Tekstit word-tiedostoina sähköpostilla.

Material till tidningen skickas till chefredaktören, och bör vara henne tillhanda senast 1.1., 1.4., 4.8. och 29.9.

Texter som word-dokument via e-post.

Päätoimittaja – Chefredaktör

ruusunlehti@ruususeura.fi

Ilmoitushinnat – Annonsspriser

(värillinen ja mustavalkoinen)

1/1 sivuilla/sidor 5–37 300 €

1/2 sivuilla/sidor 5–37 180 €

1/4 sivuilla/sidor 5–37 100 €

1/1 sivuilla/sidor 38–39 350 €

1/2 sivuilla/sidor 38–39 230 €

Taitto – Ombrytning

Savion Kirjapaino Oy

Paino – Tryck

Savion Kirjapaino Oy, Aleksis Kiven tie 19, 04200 Kerava

www.ruususeura.fi

Ruususeura – Rosensällskapet

[suomenruususeura](https://www.instagram.com/suomenruususeura)

.HV23

PALAUTUSOSOITE – RETURADRESS
Suomen Ruususeura ry
Esikoisentie 7 E 46
00430 Helsinki

'CAMELOT'. Kuva/Foto Randi Hoel

